PUBLICACIÓ PER A LA GENT
CULTURALMENT ACTIVA

Via fora!!

22

PRIMAVERA DEL 1989

en llaç

ENHAVO

3 LA FESTA KALENDARO KIEL PRETEKSTO
4 FISKA SIMPLIGADO
5 EKOLOGIISTA AGADO - AGRÓ
10 LATINAMERIKO: KOLEKTIVA AGADO JE DEFENDO DE LA RIVEROJ
12 LA ASOCIO POR SOCIA KAJ EKOLOGIA BANKO
18 POR DIALOGO PRI STRATEGIOJ
22 KULTURA IDENTIGADO KAJ DISVOLVIĜO; TRADICIO KAJ MODERNECO
26 LA VOLO PRI VENKO
30 KONVERSACIO KUN MODEST REIXACH
34 FESTOKALENDARO DE KATALUNIO, ANDORO KAJ "LA FRANJA"
KRONIKOJ PRI IU OKUPADO

CONTENTS

3 THE CALENDAR OF FEAST AS A EXCUSE
4 TAX SIMPLIFICATION
5 ECOLOGIST ACTION - AGRÓ
10 LATIN AMERICA: COMBINED ACTION IN DEFENCE OF THE RIVERS
12 THE ASSOCIATION FOR THE SOCIAL AND ECOLOGICAL BANK
18 FOR A DIALOGUE ON STRATEGIES
22 CULTURAL IDENTIFICATION AND DEVELOPMENT; TRADITION AND MODERNITY
26 THE WILL OF WINNING
30 A CONVERSATION WITH MODEST REIXACH
34 CALENDAR OF FEAST OF CATALONIA, ANDORRA OF AND LA FRANJA
CHRONICLES OF AN OCCUPATION

VIA FORA! Nº 22 Primavera del 1989. *Publicació per a la gent culturalment activa*. Podeu reproduir-ne qualsevol part, però us agrairem que ens feu constar la procedència. En aquest número han col.laborat en les traduccions: Francesc Perera, Enric Collignon, Frederic Giràldez i l'Associació Catalana d'Esperanto. ENLLAÇ no s'identifica necessàriament amb els articles que van signats pels seus autors. Edita: ASSOCIACIÓ ENLLAÇ. Apartat de Correus 85, 08291-Ripollet (el Vallès Occidental). Telèfons: 692 51 83 - 675 27 83 i també amb seu al CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR, Turó dels Pujols, 08739 Guardiola de Font-rubí (l'Alt Penedès), telèfon 897 43 05. Fotocomposició i impressió als Països Catalans per Servei de Secretaria S.A. (El Prat de Llobregat). D.L. 13.925/1984

EL CALENDARI FESTIU COM A EXCUSA

Força estudis etnològics (algun d'ells prou recent) deixen clar que el calendari festiu no és un fet aleatori ni casual, sinó que es regeix per uns principis atàvics propis de cada civilització a partir dels quals s'ordenen el temps i l'activitat col.lectiva dels pobles. Paral.lelament, cada comunitat ha anat adaptant-lo a la seva pròpia idiosincràsia, tot abandonant les festes que perden el sentit i la utilitat o bé instaurant-ne de noves en funció de les noves necessitats. D'altra banda, les fites d'aquest calendari cobreixen els diversos camps de la vida social i així ens trobem amb festes predominantment agrícoles, religioses, d'origen industrial, polític... tot i que coexisteixen diferents aspectes en cada diada. Tot plegat comporta un equilibri subtil i necessari fins al punt que sovint un petit canvi afecta tant la resta del calendari com uns altres àmbits culturals. No és d'extranyar, doncs, que cada comunitat nacional s'identifiqui amb el seu calendari festiu i el consideri un tret inviolable.

El calendari festiu català és força ric i variat (ho sabem prou bé) i ens ofereix exemples de tota mena, des de festes a nivell nacional fins a festes molt més particulars. Ens fixarem ara en les primeres.

Bàsicament, les festes pròpies de Catalunya, amb un fort contingut nacional, són dues: Sant Jordi i l'Onze de Setembre, les quals es reparteixen harmònicament llurs aspectes predominants. Patronal, cívica i festiva l'una, política i reivindicativa l'altra. Si més no, aquest és el caràcter ofert tradicionalment per cadascuna.

Últimament, tanmateix, estem vivin un procés que les modifica sensiblement, fenomen que no podem considerar espontani, ans dirigit i assumit pels diversos sectors socials. Així, d'una banda, la Diada Nacional, sense acabar de perdre el seu aspecte reivindicatiu, està adquirint un sentit festiu preocupant per a força gent. Aquesta tendència desmobilitzadora, però, es veu compensada per un altre fenòmen paral.lel: el vint-i-tres d'abril està assolint aquest aspecte reivindicatiu que necessita una comunitat amb tantes mancances com la nostra. Així, mentre les roses i els llibres perden l'exclussivitat del dia de Sant Jordi, hem de donar la benvinguda a les reivindicacions nacionals com ara l' oficialitat única del català a Catalunya, la cooficialitat de la nostra llengua en els organismes internacionals (tant peninsulars com continentals), o bé la creació de tota mena d'institucions autòctones que ens representen en qualsevol acte internacional, com pot ser el Comité Olímpic Català.

Cal felicitar-nos pel símptoma de bona salut que representa aquesta capacitat d'adaptació del calendari festiu en funció de les diverses circumstàncies que hi concorden, sense oblidar, d'altra banda, que l'esperit que està assumint el 23 d'abril hem de mantenir-lo la resta de dies de l'any.

SIMPLIFICACIÓ FISCAL
Agustí Chalaux

Hi ha qui diu que l'interès que desperten les notícies més o menys relacionades amb el món del diner (des de les declaracions del Borrell a les de la Lola Flores, des del litigi al voltant de les assegurances de prima única fins als tripijocs inversors, des del P.I.B. a l'I.P.C., des de les caixes d'estalvi fins a les cuixes de marquesa) són un bon símptoma de redreçament econòmic. Ara bé, aquest interès més aviat epidèmic no deixa de ser també epidèrmic. Du a un posicionament comú i fàcil "a favor de" o bé "en contra de" l'actitud del govern, la dels inversors, la dels evassors... sense aprofundir en l'essència del sistema monetari: el diner i les seves característiques.

Una gran majoria de les notícies que es difonen sobre economia estan relacionades amb els impostos, el gran mecanisme de què disposa l'estat per viure. Fins a quin punt són correctes, encertats o legítims aquests impostos? És clar que cadascú respondrà aquesta pregunta en funció dels prejudicis individuals i dels apriorismes de què parteix, però pel damunt d'això es dóna un fenomen que fa inútil qualsevol intent de relacionar el sistema fiscal i d'entendre el sistema monetari i les lleis del mercat: la no existència d'informació completa al voltant dels intercanvis que es realitzen a tots els nivells, desinformació que té el seu origen en l'anonimat de la moneda. Què vol dir això? Doncs que la moneda és un instrument que no dóna cap informació sobre qui i per què l'ha usat, que no deixa rastre per on ha passat. Amb aquest desconeixement és impossible saber què passa realment en el mercat i, per tant, inferir les lleis que el regulen i influir-hi rectament. I això que en principi pot semblar tan difícil és senzillíssim tècnicament. Només cal la voluntat política de fer-ho.

Per aconseguir la total claretat mercantil, cal en principi eliminar la moneda anònima i substituir-la per la factura-xec, instrument que, com el seu nom indica, serveix alhora per registrar la compra-venda o el servei i per pagar-ho. D'una manera senzilla encara, la possessió personal d'una única targeta telemàtica que funcionés alhora com a instrument de compra, com a document d'identitat i com a base de dades personals i econòmiques, facilitaria, paral.lelament a l'existència d'una xarxa de terminals interconnectades (una per botiga, com a mínim) entre elles i les caixes i els bancs, el pagament de qualsevol compra o servei legal. A partir d'aquí, tota la burocràcia que comporta el sistema d'impostos quedaria eliminada en gravar automàticament amb un únic impost qualsevol pagament realitzat mitjançant la tarjeta personal, d'altra banda l'únic mètode per fer-ho en haver eliminat la moneda anònima.

Les conseqüències en economia auto-equilibrant de mercat, serien encara més importants, ja que estadístiques analítiques exactes, a temps real, mostrarien ENORMES EXCEDENTS DE PRODUCCIÓ per sobre del poder de compra privat-solvent lliurement activat en cada espai-temps geopolític.

Però això últim és una altra història i, avui, només voliem fer aparèixer la simplificació extrema que aquest sistema monetari-dinerari, tècnicament al punt, aportaria a la vida de cada contribuent.

Agustí CHALAUX, és membre del Centre d'Estudis Joan Bardina i col.laborador d'ENLLAÇ

ACCIÓ ECOLOGISTA -AGRÓ

Us presentem una entitat del País Valencià. Ja fa temps que ACCIÓ ECOLOGISTA-AGRÓ i ENLLAÇ tenim coneixement mutu i que ens intercanviem publicacions.
La primera part d'aquest treball està dedicat a una explicació del que és l'entitat, del què vol i de quins medis compta per tal d'aconseguir-ho.
Tanmateix hem cregut convenient incloure una segona part:"La Naura al País Valencià; cap a una situació límit?", ja que ve a ser el raonament ideològic i d'anàlisi de la situació concreta del País Valencià respecte al tema ecològic i que és d'alguna manera el fonament de l'acció del grup que ara us presentem.

ACCIÓ ECOLOGISTA AGRÓ, és el resultat de la unió de grups ecologistes valencias de reconeguda trajectòria: Agró i Acció Ecologista (de València i d'Alzira), així com altres naturalistes independents i persones preocupades pel medi en genaral.
És un col.lectiu decidit a defensar aquest país que, de mica en mica, ens fuig de les mans. Hi participen persones d'idees polítiques diverses aplegades en una mateixa voluntat ecologista.
Per això a ACCIÓ ECOLOGISTA AGRÓ, hi ha gent amb diferent mena de pensar però unida pel convenciment que no salvarem el país si no lluitem, urgentment, per coses molt concretes: aturar la central nuclear de Cofrents, recuperar totalment la Devesa del Saler, impedir que degraden l'Albufera, defensar els boscos i plantar-ne de nous, evitar la desertització accelerada, protegir les costes, netejar les platjes, respectar les espècies protegides, recuperar la ciutat per al vianant i el ciclista...
El camp d'actuació del grup és, per tant, tot el País Valencià i tots aquells temes que, des de la caça a l'urbanisme, i de l'energia al ciclo-turisme, afecten la vida silvestre i l'entorn humà.

LES ACTIVITATS DEL GRUP

Per tal d'aconseguir les seues finalitats, ACCIÓ ECOLOGISTA - AGRÓ porta endavant tant tasques de recerca i d'estudi com activitats pròpiament conservacionistes i reivindicatives. Entenem que tots dos plans són diferents cares d'una mateixa moneda: el nostre objectiu és, precisament, fondre en un sol impuls l'anàlisi científica i el compromís directe en la defensa de la nostra terra.
Pel que fa a les tasques d'investigació, el grup realitza freqüents treballs de camp, normalment dins de programes a nivell estatal i en coordinació amb altres associacions semblants. Com a exemple, podem esmentar el cens d'aus aquàtiques, la investigació costanera d'aus petrolejades o l'atlas ornitològic.
Totes les campanyes concretes de protecció es porten endavant després d'aprofundir d'una manera rigorosa en el tema en qüestió, tant per part de membres del grup com comptant amb la col.laboració d'altres institucions o persones de reconeguda solvència científica.
L'actuació d'ACCIÓ ECOLOGISTA - AGRÓ és completament independent de qualsevol altra organització o entitat, siga oficial o privada. Mantenim, això sí, contactes i treballem conjuntament amb altres grups ecologistes, conservacionistes i pacifistes, especialment del País Valencià, Catalunya i les Illes. Participem en nombroses organitzacions d'enllaç: Coordinadora per la Defensa de les Aus -CODA-, Coordinadora

Assembleària del Moviment Ecologista-CAME-, Coordinadora Estatal Antinuclear -CEAN-...
Donem suport, en la mida de les nostres forces, a les iniciatives de caire progressista, alliberador i de recuperació nacional que considerem interessants. Fem servir i defensem el català, llengua pròpia dels valencians, com a vehicle preferent de comunicació.

COM TREBALLEM?

De manera flexible, senzilla i democràtica: El col.lectiu format per tots els membres dóna suport econòmic i permet l'existència de LA CASA VERDA (local social del grup) i el manteniment de totes les activitats.
Les àrees i equips de treball, oberts a tothom, s'encarreguen d'aspectes concrets i d'aprofundir en els diferents temes. Funcionen actualment les següents àrees de treball:
- espais naturals.
- protecció del territori.
- energia.
- documentació i medi ambient
- ciclo-ecologisme.
- medi ambient i educació.
- revista i publicacions.

Una Taula Gestora, elegida per les assemblees generals del grup, fa les funcions de coordinació i dinamització. Periòdicament tenen lloc reunions generals on es valora la marxa i es decideixen el plans d'activitats.

EL FONS DE DOCUMENTACIÓ DEL MEDI AMBIENT.

L'activitat ecologista s'expresa fonamentalment en campanyes que busquen el suport de la població. La credibilitat de les propostes ecologistes està basada en la seua capacitat de crítica profunda i en el rigor dels seus plantejaments alternatius.
El poder, però, quasi monopolitza els mitjans de comunicació i les fonts d'informació i les utilitza d'acord amb els seus interessos. El moviment ecologista i de defensa de la natura necessita disposar del major nombre possible de mitjans de comunicació i d'in-

vestigació propis per donar cabuda a les seues reivindicacions, rebutjant així la manipulació i dependència del poder.
L'acció necessita el suport de l'anàlisi i de la propaganda. Quantes més dades tinguem sobre el tema o situació, més sòlida podrà ser la nostra resposta.
Per això la informació ha d'estar organitzada de manera que els nostres recursos puguen arribar a un ampli nombre de persones i classificada de forma que fàcilment puguem accedir a la major quantitat de documents possible i als més adients.
El Fons de Documentació del Medi Ambient , en funcionament des de fa cinc anys, és un servei creat i mantingut pel moviment ecologista i dirigit al propi moviment i a gent interessada per la natura en general. Ofereix, de manera gratuïta, informació i assessorament documental sobre tots aquells temes relacionats amb el medi ambient.
En aquests darrers anys, el FONS ha prestat servei a nombroses escoles, instituts o persones, ha servit per a documentar diverses investigacions universitàries, ha suministrat informacions als grups ecologistes i, en conjunt, ha ajudat a donar fonaments a gran quantitat d'estudis i alternatives concretes.
El FONS té la seu a LA CASA VERDA. No disposa de recursos propis i es manté, bàsicament, gràcies al suport econòmic i material d'ACCIÓ ECOLOGISTA-AGRÓ, encara que, com a servei públic, és un ens completament independent del grup.

LA NATURA AL PAÍS VALENCIÀ: CAP A UNA SITUACIÓ LÍMIT?

Una colla de factors geoclimàtics, econòmics i socials molt específics fan que el País Valencià patesca una situació medioambiental particularment fràgil i preocupant. Només gosarem esmentar-ne els més evidents, a tall de recordatori i de crida cap a la recerca col.lectiva de solucions.
En primer lloc, és ja conegut que la nostra terra està inclosa dins de l'àrea amb un risc de desertització més alt de tot el continent europeu. Hi ha raons de tipus meteorològic, sens dubte, però també hi juga, i de manera preferent, l'extrem despreci respecte de la protecció del sòl i de la coberta vegetal que hi ha hagut ací fins fa molt poc.
Els incendis forestals, greus a tot arreu, esdevenen especialment catastròfics en unes condicions ambientals com les valencianes i constitueixen un factor de primer ordre en el procés de pèrdua de sòl. La desertització és un camí que, arribat a determinat punt, no té retorn possible. La defensa contra aquest perill hauria de ser un objectiu preferent no solament per a l'Administració sinó també per a les entitats cíviques i tota la població en general. Cal dir que no és així ni de bon tros.
Un efecte complementari de la desertificació és la poca capacitat reguladora natural de les aigües. Els aqüifers subterranis, a més a més, estan essent sobreexplotats, principalment per a cobrir les necessitats d'un sector turístic d'expansió incontrolada i depredadora. De forma polaritzada al voltant del fenomen turístic gira -des de fa un parell de dècades i de manera creixent i unidireccional- gran part de la vida econòmica de moltes comarques valencianes.
La manca d'una concepció global d'ordenació del territori - aquest és el concepte clau- ha destrossat i/o privatitzat la major part de la nostra costa. Un procés de robatori a gran escala que ha acabat en pocs anys amb un patrimoni col.lectiu importantíssim. Els pocs espais costaners que encara es conserven són objecte d'amenaces continuades (vege's l'exemple de les Morres de Benitatxell o de la Serra d'Irta). Un cas particular el constitueix el rosari de zones humides -marjals- que recorria gran part del litoral, Les relí-

quies d'aquesta riquesa es veuen sotmeses a fortes pressions que poden fer-les desaparèixer o degradar-les sense solució (Pla de Cabanes-Torreblanca, Albufera, Marjal de Xeresa-Xeraco...)

La falta absoluta de planificació territorial (més enllà de la suma d'interessos econòmics immediats dels propietaris individuals, ben entés) s'ha traduït, en l'aspecte urbanístic, en una qualitat de vida francament mediocre en la majoria de les nostres ciutats. En moltes, a més, el creixement desordenat es fa a costa de valuoses terres de regadiu.

Mentre, grans instal.lacions industrials causen uns impactes negatius importantíssims en el seu entorn: a hores d'ara segueix essent més barat contaminar que preveure les conseqüències sobre el medi d'una emissió d'efluents gasosos o d'un abocament d'aigües negres.

Així, trobem casos com la comarca dels Ports, que veu els seus arbres morir per causa de la pluja àcida provinent de la central tèrmica d'Andorra (Aragó); la nuclear de Cofrents, que distorsiona completament la vida del Valle de Ayora i amenaça molt directament gran part del País Valencià; el gegantesc projecte de Cortes II, que ha malmés la darrera zona relativament verge que ens quedava : la Muela de Cortes de Pallàs...

- Quan hi haurà una protecció radical i efectiva per a les Columbretes?.
- L'Albufera deixarà de ser "problema" quan ja estiga morta?.
- Algún ajuntament es prendrà seriosament allò de municipi desnuclearitzat i impedirà el pas de material radioactiu cap a -des de- Cofrents?.
- Què dir de la preeminència sistemàtica que es dóna al transport privat, tant a les ciutats com fora d'elles (autopistes, pàrkings subterranis, arraconament del ferrocarril...)?
- Algun dia importarà menys als polítics eixir en la foto plantant un arbret que dotar econòmicament a la protecció del medi dels recursos necessaris?.

Efectivament: un tema arrossega un altre i amb la llista d'agressions i desgavells ecològ-

gics perpetrats al País Valencià podriem seguir omplint pàgines i pàgines. Us estalviarem aquest recital indignant...

El que cal ara és actuar per a què això no continue.Tot i els maltractaments i les actuacions pernicioses esmentades, tot i la indiferència generalitzada, el País Valencià -encara- posseeix un patrimoni natural remarcable. Als diversos inventaris d'espais naturals a protegir de forma especial -sempre simples propostes, mai l'autoritat corresponent no n'ha oficialitzat cap- arribem a comptar més de 100 zones considerades d'interés molt elevat. La nostra filosofia, com a ecologistes, no és precisament entusiasta de la política de crear xicotets i aïllats enclaus de "natura", rodejats d'un mar de ciment, fum i porqueria, però esmentem aquesta xifra com a exemple significatiu de la riquesa que encara ens queda i que deuríem d'esforçar-nos per salvar.

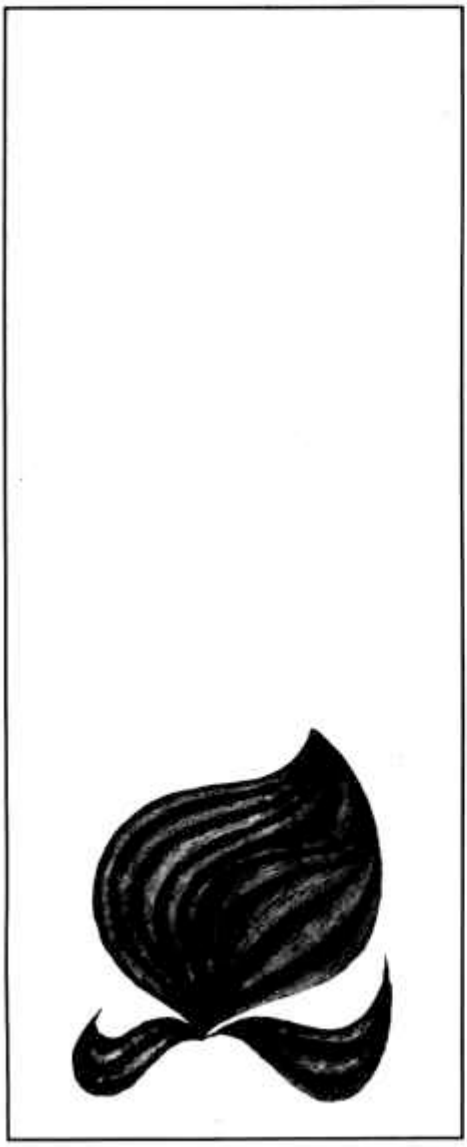

Darrerament hi ha una certa política oficial de protecció d'espais naturals especialment rellevants (Albufera, Penyal d'Ifac, Columbretes, Montgó). Benvinguda siga, però no ens enganyem: arriba tard, poc decidida i -ens temem...- funciona sovint més per criteris d'imatge que no per una voluntat ferma d'aturar la degradació i recuperar tot el que es puga.

Precisament perquè la valenciana és una societat en gran mesura indiferent a la conservació del seu entron, on la consciència ecològica és molt fluixa i dèbil la voluntat institucional de capgirar aquest estat de coses, és per això que la tasca dels grups ecologistes, de les associacions de defensa de la natura en general, és tan necessària.

ACCIÓ ECOLOGISTA-AGRÓ es planteja un esforç per:

- desenvolupar una consciència ciutadana proteccionista i d'amor a la terra.
- pressionar sobre l'administració a tots els nivells per tal que la problemàtica ecològica siga una preocupació política prioritària.
- tirar endavant accions directes i pacífiques de defensa de la natura.
- portar a cap estudis i iniciatives per a demostrar que és possible una manera natural i harmònica d'entendre la societat.

Sense una organització ecologista forta, arrelada i prestigiosa, difícilment s'aconseguirà invertir els termes de l'actual situació. Necessitem, per això, el suport de tothom que estime el seu país i la natura en general. Necessitem el teu suport.

ACCIÓ ECOLOGISTA-AGRÓ
Associació per a la defensa i estudi de la natura al País Valencià.
Carrer Cura Femenia, 15
Telf. 96/3745737
46006-VALÈNCIA-Horta-

cada terra fa la guerra.

AMÈRICA LLATINA: UNA ACCIÓ CONJUNTA EN DEFENSA DELS RIUS

Reproduïm un article aparegut a la revista IFDA DOSSIER núm 69 de gener-febrer del 1989, en el qual s'exposa la creació a nivell internacional d'un projecte d'acció en contra dels grans embassaments.
L'article afronta el tema des de dues vessants principals. Per un cantó qüestiona les previsions de necessitats energètiques d'un futur immediat i per l'altre tracta la qüestió estrictament ecològica.

Des de l'Amèrica Central fins al sud de Xile i de l'Argentina, passant per l'Amazonia brasilera, les grans preses hidroelèctriques són actualment un dels principals problemes ecològics de sudamèrica.
Centenars de rius del continent tindran les seves lleres interrompudes fins a començaments del proper segle, si els plans "desenvolupamentistes" actuals no són aturats. Grans extensions de boscos i de terres fèrtils de petits camperols i indis ja estan sota les aigües en nom del progrés. Els peixos i tota la fauna d'aigua neta i corrent, moren. Proliferen les malalties endèmiques tal com passa als llacs de les preses brasileres de Balbina i d'Itaparica. El clima de les regions que estan afectades per aquests macroplans energètics està alterat. Camperols i indígenes, desallotjats de llurs terres, no tenen un lloc on anar.
Tot aquest sacrifici és essencialment innecessari. Cal buscar per a Sudamèrica un model de desenvolupament que es pugui sostenir, el qual pugui durar centenars i milers d'anys i que no sigui un suïcidi ecològic.
Les exagerades projeccions d'expansió del consum elèctric no corresponen a la realitat. Les noves tecnologies i el sorgiment d'energies alternatives, així com la necessitat d'un canvi en l'estil consumista i enfocat vers la simplicitat voluntària, fan innecessaris aquests plans tecnocràtics que ens aboquen totalment a un buit històric. Tanmateix i feliçment falten, fins i tot recursos per aquestes grans obres.
L'Institut de Recursos Mundials (World Resouces Institute, WRI, 1735 New York Avenue, NW, Washingtong, De 20006, U.S.A.), va publicar el 1987 un treball coordinat per en José Goldemberg (Brasil), Thomas B. Johansson (Suècia), Amulya Reddy (Índia), i Robert Williams(U.S.A.), sobre les necessitats energètiques reals en el món del demà. L'estudi (Energy for a Sustainable World) exposa que ja comencem a viure una autèntica revolució energètica, no tant per l'aparició d'una nova font d'energia, com per la generalització gradual d'energies alternatives, descentralitzades i especialment per una reducció voluntària del seu consum.

Una proposta d'acció.

Dins d'aquest context, la defensa activa dels rius i de les àrees verdes que serien inundades és alhora, la lluita per un desenvolupament sostingut a base d'un ús racional dels recursos naturals. *La Unión Protectora del*

Ambiente Natural participa de la *International Rivers Network*, IRN (Xarxa Internacional per als Rius), una agrupació general d'entitats ecològiques les quals defensen els rius i s'oposen a la construcció de les grans preses. El juny del 1988, el IRN va reunir per primera vegada a San Francisco-Califòrnia-, una cinquantena d'ecologistes d'arreu del món i es va formar un Comité Director Provisional de tretze persones.

El pla de treball de l'IRN, definit a l'esmentada conferència, estableix com a prioritaris varis objectius a curt i a mig termini, com ara reforçar i crear xarxes regionals, per a cada continent , i estimular i ajudar l'acció conjunta.

La lluita pel canvi de polítiques en els bancs transnacionals (Banc Mundial...) i la campanya internacional en contra dels vint més terribles projectes d'embassament arreu del món, són algunes de les línies centrals de treball.

En aquests moments les coordinadores provisionals de cada continent estan entrant en contacte amb d'altres organitzacions afins per tal d'establir un pla de treball conjunt.

Per a més informació pel que fa al continent americà podeu dirigir-vos a:

Carlos C. Aveline
União Protectora do Ambiente Natural
UPAN, CP 189
93001 São Leopoldo, RS Brasil

L'ASSOCIACIÓ PER LA BANCA SOCIAL I ECOLÒGICA

Avui us presentem una entitat que tot just està naixent: L'ASSOCIACIÓ PER LA BANCA SOCIAL I ECOLÒGICA. Aquest grup vol donar respostes concretes a la qüestió del finançament econòmic de les diferents inciatives alternatives.
Els seus promotors estan convençuts que, en general, els moviments socials podran augmentar la seva eficàcia si se n' adonen que, gestionant els seus propis recursos econòmics d'una manera autònoma i coordinada, podran assolir cotes de desenvolupament insospitades.
De fet, arreu d'Europa i dels EE.UU, fa força temps que hi ha experiències d'aquest tipus i , pel que sembla, no solament es mantenen -la qual cosa és molt important- sinó que àdhuc creixen.
Tanmateix hi ha un aspecte d'aquest projecte que no tenim gens clar. Si bé compartim profundament els objectius i la filosofia d'aquesta iniciativa, pel que respecta al marc geogràfic-nacional on es vol portar a terme (estat espanyol) creiem que, o bé no hi ha un plantejament de fons , o bé ,si hi és, no el compartim en absolut. És per totes aquestes raons que el present article us el presentem a la secció que dediquem a les iniciatives de l'estranger.
Creiem que únicament amb la consciència i l'acceptació del què som i a on estem, podem plantejar-nos l' eixamplar-nos i crèixer cap enfora.
Finalment , dir-vos que el present treball s'endinsa en el món de l'anàlisi crítica de la realitat del finançament bancari, anàlisi que ve a ser la base teòrico-ideològica d'aquesta nova associació.

1-INTRODUCCIÓ; CRÍTICA A LA BANCA ACTUAL.

Des d'un criteri sòcio-polític, el primer aspecte negatiu de la banca és la desproporció entre els beneficis que obté i el servei ofert als ciutadans, tant a particulars com a empreses. Recordem que, especialment en els darrers anys, la sòrdida i vehement proclamació de rècords de beneficis per part de la banca espanyola va essent tema de primera plana en els mitjans de comunicació. Mentrestant, les xifres d'aturats, d'economies sumergides i de pobresa són igualment espectaculars però en un sentit completament contrari.
La banca espanyola ofereix, particularment, uns serveis bastant lleonins. En canvi, i per citar l'exemple actual de la banca europea, que tampoc resta carent de crítiques, esmentarem el cas dels contractes d'estalvi per a finançament de vivendes per mitjà dels quals els beneficiaris rebrien, un cop passats cinc anys, el doble de la imposició inicial; es tracta d'una remuneració d'acord amb la bondat del projecte. Juntament amb això ens trobem a Catalunya amb un tipus reals d'actiu que són indecents, del 15% al 27% i superior en alguns casos. Aquest finançament amb criteris maximalistes de cost, sol comportar que, especialment la petita i mitjana empresa que disposen d'escases alternatives de finançament, acabin treballant gairebé per als mateixos bancs i que la seva capacitat de generació de recursos sigui molt limitada.
Però potser la crítica més seriosa, de la qual la banca s'ha fet creditora, no es basa tant en

la seva estretor de mires, com a lleial motor de l'economia i portador d'un veritable servei al client, sinó en tot el tràfic de poder i d'influències que acompanyen la presa de decisions a l'hora de determinar les polítiques de crèdits i inversions. Aquestes es recolzen, no tan sols en el fet de l'ús del sistema monetari anònim, sinó en l'"status" corporativista de les institucions bancàries que consideren la possibilitat de l'anonimat com a prerrogativa de la seva pròpia política.

Efectivament, la Banca coneix el seu tradicional poder fàctic, tant sobre l'Administració com sobre la Societat Civil, i utilitza el ressort de l'anomenat "efecte tenalla" per tal, d'una banda, de pressionar el Govern amb una política de domini en el marc dels anomenats grups industrials i, per una altra, gravar escandalosament el ciutadà del carrer amb els seus crèdits maximalistes de cobrament de crèdits i altres serveis. D'aquesta forma, la banca ha arribat a erigir-se en un poder que atenalla tota la societat, imposant la supremacia del diner sobre el propi individu, alentant un materialisme a ultrança i anul.lant en el fons les llibertats reals, tant públiques com privades.

Des d'un criteri "alternatiu", l'actuació de la banca apareix manifestament nefasta. En aquest apartat tenim l'exemple clàssic del finançament bancari dels programes nuclears de les companyies elèctriques. Un altre sector recolçat sense escrúpols, és l'agroquímic i farmacèutic, industries de gran impacte contaminant, els productes de les quals tenen sovint conseqüències negatives per a la salut humana, tant a l'entorn ecològic, com a l'organisme humà, afegint a més a més en aquest camp, les empreses i centres d'investigació que utilitzen indiscriminadament i sense control l'experimentació animal. Així mateix, una part dels crèdits que l'Administració rep directament o indirecta de la banca, són destinats al finançament de programes militars, amb la qual cosa l'estalviador pot estar finançant, amb els seus diners, l'entrega dels avions del programa FACA a l'exèrcit. També mereix esmentar-se el crèdit a empreses especuladores en el sector immobiliari i el forestal-

paperer, agents de la degradació de l'entorn natural. També val la pena citar les inversions realitzades a companyies internacionals que exploten declaradament i sense pietat, l'esquàlida economia del mal anomenat Tercer Món. Tampoc s'ha d'oblidar que la banca no té escrúpols en saber que està finançant empreses vinculades amb règims dictatorials i opressors, com per exemple Sudàfrica.

Tampoc escapen a aquesta crítica algunes de les caixes d'estalvi que també financien tot tipus de projectes, com ho demostren les seves inversions en el sector dels jocs d'atzar o el químic. Fins i tot en els programes de "l'Obra Social", que algunes d'elles patrocinen, s'observa com, amb el diner de la col.lectivitat, les esmentades entitats fomenten un model de societat que interessa als grups de pressió financers i industrials.

Aviu dia, el ciutadà que comença a pensar amb un criteri social i "alternatiu" viu la paradoxa de veure que allò que ell rebutja, siguin armaments, jocs d'atzar o nuclears, és subreptíciament finançat al seu darrera amb el seu propi diner.

2-UNA BANCA ALTERNATIVA.

La necessitat d'anar transformant, tant l'ús del diner com les estructures socials, és una qüestió que a la història recent va prenent progressivament més importància. Avui , les grans companyies mobilitzen recursos a tot el planeta en benefici dels seus interessos de domini i explotació. Això suposa la continuitat d'un sistema de valors cristal.litzat en unes opcions aferrades al capitalisme salvatge, sorgit del lliberalisme econòmic de finals del segle XVIII.

Enfront d'aquesta situació, apareixen uns col.lectius que, en l'àmbit conòmic, són cada cop més sensibles, al mal produït per la nefasta utilització del diner i l'estatuts social que aquest ha assolit. Aquest corrent "alternatiu" no tant sols apareix davant de l'agressió del capital mal empleat, sinó que respon, per un costat, a la crisi del món capitalista modern, i per altra banda, en sentit ampli, a la no menys desconeguda crisi de l'anomenat socialisme real existent.

A la nostra època, les manifestacions "alternatives" s'iniciaren amb l'anomenat socialisme utòpic, el mutualisme, el cooperativisme i el feminisme. A l'actualitat vivim en una era de creació de nous moviments socials que, afegint-se als anteriors, no sols han integrat en el seu ideari l'aspecte social de la distribució de la riquesa i els recursos, sinó que estan prestant una gran atenció a l'agressió que sofreixen tant l'ésser humà com a subjecte cultural, com la pròpia natura. Aquests nous moviments socials preocupats pels temes del nostre temps tenen noms: el moviment pacifista i pels drets humans, el moviment ecologista, el moviment associatiu cívic i cultural, el moviment religiós de base, el moviment de solidaritat amb el tercer món, el moviment naturalista i higienista, de vell arrelament en el nostre país, i d'altres. Tots aquests moviments socials, també podrien definir-se com un conjunt de forces, ampli i heterogeni, que està d'acord que la realitat social, econòmica i política existent és injusta i creadora de desigualtats i agressions a la naturalesa.

Podrem preguntar-nos ara quin significat sòci-oeconòmic pot tenir una comunitat d'interessos que contribueixi a estendre els valors dels moviments esmentats.

La resposta comença amb la consideració que el paper que juga l'assignació de recursos i la forma d'obtenir-los és primordial per a poder entreveure una integració efectiva i productiva del potencial "alternatiu" actual. Tota persona que es consideri afí al món "alternatiu" rebutja l'ús que es dóna al seu diner i té el deure i el dret d'exercir la seva sobirania econòmica. Això contribuirà a establir formes de gestió i de creació social d'acord amb els seus valors i interessos. En un àmbit restringit, ja han començat a sorgir respostes reals al control i gestió d'aquests recursos, com es pot veure, per exemple, a Alemanya Occidental, Gran Bretanya o Estats Units.

La creació en el nostre país, d'una entitat gestora de recursos "alternatius" es fa necessària, si no urgent. El procés per l'organització d'un col.lectiu, que assumeixi la tasca de fer possible una banca alternativa, ja ha començat.

L'establiment d'un Banc Alternatiu en el nostre país respon a l'intent de fomentar i potenciar una economia de base que persegueixi el progrés integral i equilibrat de l'ésser humà. Una entitat financera que, sense renunciar als principis de rendabilitat, seguretat i liquidesa, els sotmeti al principi de solidaritat i respecte per la naturalesa.
El futur Banc Alternatiu seguirà una política de remuneració del capital aportat basada en els principis de flexibilitat, minimalisme i protecció del poder adquisitiu. Flexibilitat per respecte a les preferències dels impositors, els quals poden renunciar al cobrament dels interessos i decidir-ne el seu destí. Minimalisme respecte als tipus vigents del mercat. I protecció del poder adquisitiu com a mínima garantia de rendabilitat. Així mateix, la política de crèdit i inversió, basada en les prioritats ja establertes, estarà d'acord amb aquests principis.

3- ANTECEDENTS, ÀMBIT I NIVELL DE PARTICIPACIÓ

Exemples d'experiéncies similars:

- Öko-Bank de Frankfurt (Alemanya Federal).
- The Ethical Investment Fund (Gran Bretanya i Estats Units).
- GLS-Bochum (Alemanya Federal).
- Crédal Soc. Coop. (Bèlgica).
- Triodosbank (Holanda).
- The Earth Project Inc. Financial Service (EE.UU.).
- Netwet Zelfhulp Vlaanderen (Holanda).

Aquesta llista és una mostra de les dotzenes d'entitats que existeixen ja a diversos països, totes elles sorgides els anys setanta i la majoria, els vuitanta. Malgrat que el marc legislatiu difereix en cada país, l'organització de serveis financers alternatius s'ha desenvolupat uns cops recolzada en agrupació de col.lectius (Netzwerk), altres en moviments i organitzacions genuïnes (GLS-Bochum), altres en gabinets professionals (The Ethical Investment Fund) o en el marc d'un partit polític (Öko-Bank).
El denominador comú de totes aquestes

organitzcions està en el fet de donar suport i recolzar el canvi social mitjançant l'ajut mutu i la solidaritat en el camp econòmic, plantejant ja una alternativa clara a la banca convencional. És necessari aclarir que el seu àmbit d'actuació és encara molt limitat. Els propis promotors són els primers en reconèixer el caràcter subsidiari que, pel moment, tenen les seves iniciatives. No obstant això, i en l'àmbit de l'economia social comunitària, comencen a plantejar-se importants iniciatives; una dada interessant és que la comissió de la C.E.E. ha encarregat al Comité Europeu de Cooperatives de Producció l'estudi d'una eventual creació d'"un sistema europeu de fons propis de les empreses de l'economia social i d'interès general creadores de llocs de treball".

Realitat social

És important tenir en compte que avui no existeix encara el nivell de consciència social que es demostra en altres països on ja han començat a tenir èxit aquestes iniciatives. D'aquí la conveniència de poder desenvolupar, abans d'emprendre un projecte tan seriòs com bell, una plataforma de concentració d'interessos que sàpiga divulgar les idees de la futura entitat financera.

Factor humà.

És imprescindible que l'associació sàpiga aglutinar en el seu si les persones que permetin l'estudi professionalitzat del PROJECTE, que tinguin capacitat de comunicació amb els diferents col.lectius socials interessats i que comprenguin que l'efecte multiplicador que podria desenvolupar una entitat financera d'aquest tipus tindria conseqüències molt beneficioses per a la transformació social.

Integració.

La majoria d'experiències existents en aquest camp són, tant pel seu caràcter com per les seves possibilitats legals d'actuació, entitats d'àmbit regional. Tant per motius d'eficàcia com de viabilitat, la cobertura reduïda de serveis és adequada per a una primera fase d'acció. Això no impedeix que hom pugui pretendre en una segona fase la federació de vàries entitats que haurien iniciat les seves activitats en els seus respectius àmbits d'influència.

Aquest és un possible procés de formació d'un futur banc alternatiu a Europa, és a dir, la federació de petites cooperatives de crèdit, que haurien arrelat en les seves zones corresponents i que arribat el moment, uneixin la seva gestió en un institut de crèdit cooperatiu.

El procés de desenvolupament del nostre PROJECTE passa per la creació d'una associació com pretén l'A.B.S.E.. En aquest cas ens trobem que sembla més aconsellable la coordinació d'esforços en un àmbit estatal per desenvolupar els avantatges d'allò que s'anomena economies d'escala. Amb aquesta finalitat, la vinculació activa de petits grups promotors situats en ciutats estratègiques com serien Barcelona, Bilbao, Madrid, Sevilla i València, contribuiria a la creació d'una xarxa integrada d'esforços amb sostenimment mutu.

La tasca de difusió en els mitjans de comunicació i l'elaboració d'estudis i propostes de viabilitat podria optimitzar-se des d'una entitat de caràcter estatal, que seria mínimament potent i capaç de realitzar un impacte social adequat.

Per això és convenient trobar, ja des del principi, espais d'encontre i col.laboració entre tots aquells que disposem de la motivació suficient per a promoure i dur a bon terme un projecte com l'A.B.S.E..

4- L'ASSOCIACIÓ PER LA BANCA SOCIAL I ECOLÒGICA (A.B.S.E.).

Aviu dia, totes les persones amb sensibilitat social i ecològica i que estem en desacord amb aquesta societat superindustrialitzada i deshumanitzada, vivim contínuament la següent contradicció:

D'una banda, estem a favor de la pau i la no violència, assistim a un acte contra la instal.lació d'una central nuclear, lluitem perquè es conservi un paisatge natural, ens

solidaritzem amb els marginats o volem formes de producció i consum més humanes.
Però, d'altra banda, tenim els diners dipositats a bancs i caixes, que són precisament les entitats financeres de companyies elèctriques, fàbriques d'armament, administracions públiques o empreses multinacionals.
En una paraula. Amb els nostres diners estan finançant exactament allò que políticament i social considerem nefast. Amb la sensació de què no hi ha res a fer.

Una banca social i ecològica.

Ens agradi o no, els diners són -en gran manera- allò que fa bellugar el món i que domina, avui dia, qualsevol projecte econòmic, social o polític. Per tant, cal que ens anem convençent de que l'ús del diner és un element imprescindible per endegar qualsevol projecte de canvi seriós.
Això és evident a nivell global. Només quan es tranformi l'actual sistema financer es podrà instaurar un nou sistema social que es fonamenti sobre la base de la cooperació i la solidaritat, i que sigui respectuós amb l'home i la natura.
Però això també és cert, ja des d'ara, a petita escala. Si fem un ús adequat dels nostres diners els transformem en una eina eficaç al servei del canvi que desitgem, de tal manera que ens permeten exercir la nostra sobirania econòmica. Així eixamplem la capacitat real de maniobra fins i tot en quelcom que ens pot semblar tan inassolible, com és el sistema financer.
La nostra proposta és, en definitiva, la creació d'una societat cooperativa de crèdit que doni un servei alternatiu a la banca convencional i que té - com objectiu immediat- un doble vessant:
a)- Invertir els recursos econòmics en iniciatives i projectes que afavoreixin el desenvolupament dels nous moviments socials, per exemple: empreses de tecnologies dolces, granjes ecològiques, centres de medicina alternativa, grups de solidaritat o cooperatives.
b)- Excloure aquelles empreses i/o projectes que incrementin els problemes socials i ecològics, per exemple: societats relacionades amb l'especulació financera, immobiliària, informativa...etc., indústries contaminants, laboratoris d'enginyeria genética o fàbriques de productes no biodegradables.
Aquesta nova banca no pot renunciar als principis de rendabilitat, seguretat i liquidesa necessaris per la pròpia supervivència. Però els mètodes respondran als principis de solidaritat i respecte a les prioritats d'inversió mostrades pels socis; cooperació en la definició de la viabilitat dels projectes a finançar; minimalisme quant a operar amb els tipus d'interés més baixos possible, tant en els crèdits com en els estalvis; i protecció del poder adquisitiu del soci en la remuneració del capital aportat.

EL PRIMER PAS.

Com a primer pas immediat per a la creació de la societat cooperativa de crèdit, us proposem col.laborar amb l'associació AMICS DE LA BANCA SOCIAL I ECOLÒGICA -A.B.S.E.-, fundada, precisament, amb el següent propòsit: iniciar la recapta de recursos humans i financers per tal de sentar les bases del projecte de banca alternativa. Una vegada aconseguit això, l'associació es disoldrà perquè ja haurà complert la seva funció.
En definitiva, es tracta de crear a l'estat espanyol una experiència similar a les que ja existeixen a molts altres llocs del món.
El comú denominador de totes les organitzacions financeres alternatives és sempre la recerca del canvi social mitjançant l'ajut mutu i la solidaritat en el camp econòmic, tot plantejant-se des d'ara una alternativa clara al sistema de banca convencional malgrat la inevitable subsidiarietat inicial.

Per a més informació us podeu adreçar a l'**APARTAT DE CORREUS-90.187- 08080-BARCELONA**

PER UN DIÀLEG D'ESTRATÈGIES

Agustí Nicolau

En el marc de la constel.lació ecologista-alternativa (1), ja per si mateixa nebulosa i contradictòria, podem observar una diversitat d'accions i d'activitats. Aquesta diversitat respon a diferents maneres d'entendre l'estratègia de treball i lluita vers la superació de l'actual marc sòcio-cultural i econòmic, i àdhuc espiritual; en el camí cap a una nova realitat civilitzatòria. En aquest article s'intentarà una aproximació a aquesta realitat, amb la voluntat d'oferir una clarificació del panorama, així com pistes de reflexió i aprofundiment.

1- UN OBJECTIU, DUES ESTRATÈGIES.

Si acceptem que la constel.lació ecologista alternativa persegueix un objectiu comú, malgrat totes les diferències i contradiccions, podem observar que l'estratègia vers el seu assoliment es desenvolupa a partir de dues grans línies d'acció, que en el fons reflecteixen també dues concepcions ideològiques diferenciades:

* Acció político-social.
* Construint i vivint la utopia en el present.

1.1 Acció político-social.

Entenc com a acció político-social aquella que agrupa tots els esforços encaminats primordialment, però no pas única, a frenar la dinàmica actual, i en el possible reconduir-la cap a altres viaranys, menys destructius.

Paral.lelament es realitza una tasca directa d'informació i de denúncia per tal de consciencia a la població dels greus problemes que l'afecten a ella mateixa i a tota la realitat que l'envolta.

A grans trets podem dir que és un tipus d'acció orientada essencialment a curt i mig termini, però que no oblida pas la reflexió a llarg termini; però la seva acció es concentra especialment per les qüestions immediates, a les que s'intenta donar resposta principalment a partir d'un canvi de les estructures sòcio-polítiques i econòmiques.

Canals d'acció.

Els canals i eines a través dels quals s'articula aquesta acció político-social, són molt variats, abarcant un ampli espectre de grups i d'associacions. Com a més importants jo assenyalaria els següents(2):

- Les diferents Organitzacions No Governamentals(ONGS), d'ideologia i pràctica més alternativa i ecologista, que treballen sobre diferents temàtiques específiques arreu del món, i que actualment tenen un pes específic en augment.
- Els partits verds i ecologistes, especialment a Europa, que responen a diferents patrons ideològics, i que orienten llur acció a la denúncia i la introducció de nous elements en els marcs polítics clàssics.
- Organitzacions internacionals sobre la defensa de diferents grups de població marginats: dones (recordem que el 52% del total de la població), homosexuals, vells, represaliats...
- Conferències i Assemblees Internacionals sobre temàtiques específiques de diferent caire: ecològic, 3er. Món, dona...
- Els diferents grups d'acció més reduïda i local, amb un contacte més directe amb problemàtiques més concretes i específiques (grups ecologistes, feministes, antirrepressius...) i que són generadors de movilit-

en llaç full informatiu
Nº 33/1989

EL CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR

28 de maig TALLER DE RECICLATGE DE PAPER

En col.laboració amb l'entitat ecologista BOSC VERD, pel proper dia 28 de maig està previst realitzar un taller de reciclatge de paper. Aquesta activitat està adreçada principalment als monitors d'esplai de la comarca del Penedès, si bé s'hi pot afegir tothom que hi estigui interessat.

TROBADA ECOLÒGICA AL PENEDÈS

El primer cap de setmana del proper mes de juliol, està previst realitzar un encontre entre gent del Penedès sensibilitzada pel fet ecològic.

Hi ha la voluntat que aquest tipus de trobades es realitzint de manera periòdica i puguin ser un aglutinant dinamitzador d'aquest tipus d'activitats.

La trobada començarà el dissabte a la tarda amb una exposició general de la problemàtica ecològica del Penedès. Després de sopar es projectarà un audiovisual.

El diumenge al matí es farà un debat en el qual s'intentarà concretar accions i treballs a realitzar a curt i a mig termini

Aquesta activitat es farà al CENTRE amb col.laboració amb BOSC VERD.

PROJECTE VANCANCES JOVES

Progressivament es copsa una creixent consciència de la problemàtica que viuen els joves. Moltes vegades però, aquesta consciència és fruit d'un interès polític/partidista i de voler fer pedaços allà on calen remeis qualitativament diferents.

Nogensmeyns i volen contradir d'alguna manera aquesta dinàmica "institucional", una sèrie d'entitats d'Avià -comarca del Berguedà- s'han plantejat què fer i com respondre de manera concreta. Hi ho han fet programant les **VACANCES JOVES, estiu 1989, Avià.**

L'esplai, el grup de joves, l'ateneu... d'Avià creuen que cal participarentenent-ho com la possibilitat de trobar un lloc on els circuïts d'intercanvi d'una comunitat. Un lloc on rebre tot allò que configura el patrimoni cultural col.lectiu i a on aportar la pròpia contribució.

El temps lliure és un espai molt adient des d'on poder aportar un trascendent gra de sorra a la inserció social d'quets grup d'edat.

El projecte tracta de programar unes vacances curtes (vuit dies) per un grups de joves en les que hom pugui oferir un servei sòcio-cultural i alhora poder passar-ho bé i amb la menor despesa econòmica possible.

Enguant pensen realitzar una Cercavila-espectacle. Aquesta iniciativa l'oferiram a 4 poblacions de Catalunya a canvi d'allotjament i menjar, entenent aquesta activitat com una eina de movilització pel jovent local i afavoridor de futurs intercanvis.

La relació d'aquestes entitats amb ENLLAÇ bé de lluny (recordem la Trobada de Sotragament del Berguedà l'any 1987). ENLLAÇ participa en aquest procte pel que fa a l'organització de tallers i el connectar amb diferents recursos que són necessaris per a poder realitzar-los.

Inicialment s'han convocat els següets tallers: de música (gralles), de titelles i capsgrossos, de xanques, de dandes i cançons, funcionant els caps desetmana des de començaments de maig a la mateixa població d'Avià.

CAMP INTE

29 de julio

Des de l'inici de la construcció del CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR (estiu del 1983), ENLLAÇ pràcticament ha vingut realitzant cada estiu camps internacionals.

Inicialment i atès que calia construir el Centre, aquests camps eren fonamentalment de treball, si bé també hi havia quelcom més, com ara una introducció a la història dels Països Catalans, presentació d'entitats cultutals de Catalunya i introducció a la realitat de la comarca del Penedès, tant en l'aspecte social, com econòmic com, principalment cultural.

Ha estat a partir de la celebració dels camps internacionals que, la vocació diguem-ne internacional d'ENLLAÇ , s'ha desenvolupat i ha pres forma. Hem tingut força contactes amb gent culturalment activa de l'estranger, alhora que intercamviàvem de manera regular el VIA FORA! amb una sèrie de publicacions europees.

Un altre motiu que ens fa seguir programant camps internacionals, és la necessitat d'un cert manteniment del C.P.C.P.. És obvi que una casa d'aquestes característiques necessita d'un treball periòdic d'arranjaments.

En aquest aquest apartat cal tenir en compte que ens referim tant al treball físic (pintar, obra, hort...), com al treball d'organització de l'arxiu general, de la bilbioteca i de la hemeroteca.

Així doncs , i com ja és habitual en els darrers camps internacionals, dedicarem un temps al treball físic, un altre al treball teòric i de coneixement mutu i un tercer al lleure.

RNACIONAL

- 12 d'agost

Inicialment l'horari que proposem és el següent:

* 8h a 9h. aixecar-se i esmorzar.
* 9h. a 14h. treball.
* 14h. a 15h. dinar,
* 15h. a 20 h. lleure.
* 20h. a 21h. sopar.
* 21h.... lleure.

Les principals tasques a realitzar són les següents:

- treball físics:
  * confecció de terrasses en material d'obra per a ubicar-hi els vivers.
  * treballs d'horta.
  * neteja del sotabosc
  * aplanament i explanació de talusos exteriors -enjardinament-.
  * reorganització de l'arxiu general, de la biblioteca i de la hemeroteca.
  * confecció de noves prestatgeries.

- treballs intel.lectuals/teòrics:
  * presentació d'entitats del país.
  * història dels PP.CC.
  * l'Europa de les nacions.
  * cultura popular al Penedès.
  * curs d'esperanto.

Finalment cal dir que aquest camp internacional està dirigit a les persones interessades en col.laborar amb una entitat cultural i cercar la possibilitat d'intrcanvi amb associacions d'altres països.

en
llaç

zacions puntuals.
- Llibres i publicacions diverses que ofereixen materials per a la denúncia i conscienciació de la població, amb temàtiques diverses, però confluents.
Podem parlar, en definitiva, d'una xarxa, a voltes organitzada i d'altres no tant, que encamina principalment els seus esforços vers una oposició a una sèrie de situacions. Es posa més l'accent en la denúncia i la transformació de les estructures, com a forma de canvi de la realitat, fet que no significa pas la negació d'accions més constructives, sinó la supeditació d'aquestes als canvis realitzats en les estructures sòcio-polítiques i culturals.
És important d'assenyalar també el fet que quan des de les posicions polítiques de l'esquerra clàssica hom ha volgut contactar amb la constel.lació ecologista-alternativa, s'ha fet a través d'aquests grups pel fet que la forma d'acció, malgrat les diferències ideològiques, és molt semblant.

1.2 Construint i vivint la Utopia en el present.

Paral.lelament podem constatar l'existència d'un tipus d'accions que posen més l'accent en un canvi pràctic a la vida quotidiana, a diferents nivells, que no pas en una lluita frontal contra els elements negatius del sistema. És un tipus d'acció orientada a fer real i present l'horitzó utòpic. Se cerca començar a construir i a viure la Utopia ja, ara i aquí, sense esperar el resultat d'un canvi d'estructures.
Canals d'acció.
Aquest tipus d'activitats encaminades a fer present, totalment o parcial la Utopia, es canalitzen a partir d'un doble vessant, com dues cares de la mateixa moneda:
* **Nivell personal.**
* **Nivell col.lectiu.**

* **Nivell personal.** Faria referència a totes aquelles accions orientades a produir canvis en la persona com a individu, i que afectarien principalment a ella mateixa, encara que no pas exclusivament, ja que molts d'aquests canvis es duen a terme en connexió

amb àmbits col.lectius. A tall d'exemple podem assenyalar els següents:
- Una actitud de consum més lliure i positiva.
- Un sentit no mitificador del treball, més creatiu i lliure.
- El cuidar el cos i la ment per mitjans naturals.
- Una dieta equilibrada, corporalment i ecològica.
- El reciclatge en la vida quotidiana.
- Un establiment més lliure i creatiu de les relacions personals.
- Un creixement personal i espiritual.

Es tracta en definitiva de produir canvis en la pròpia vida personal a nivell quotidià, amb la intenció de ser coherent amb allò que hom pensa, apurant al màxim el marge de movilitat que el sistema ofereix.

*** Nivell col.lectiu**. Podem parlar en aquest sentit de totes aquelles accions que cerquen acostar la Utopia, ja de manera global, ja de manera parcial, a través d'un treball col.lectiu o de grup, completant en molts casos l'acció individual, sense negar-la. Veiem en primer lloc les activitats encaminades a acostar-nos aspectes parcials de la Utopia:
- Projectes d'empreses alternatives, en la producció i/o gestió.
- Cooperatives de productors i de consumidors de productes artesanals i ecològics.
- Grups de creixement personal i d'espiritualitat.
- Centres d'aprenentatge de tècniques de medicines alterantives.
- Grups d'investigació i pràctica d'alternatives tecnològiques i energètiques.

En un sentit i pràctica més globalitzadora, caldria destacar-ne:
- El moviment neo rural, com a voluntat de recuperació activa d'àrees rurals amb concepcions ecològiques i com a proposta de vida alternativa.
- Les propostes i experiències comunitàries, com a màxim exponent d'alternativa global, que cerquen de ser llavors d'una socialització més favorable antropològicament, en base a la creació de noves relacions personals, de producció i consum, d'aprenentatge, de govern i de gestió, d'espiritualitat. El gresol en el que coure-hi la nova cultura i civilització, no de manera parcial, sinó globalment(3).

2. PROBLEMES DERIVATS DE LA DOBLE ESTRATÈGIA.

Considero que aquesta doble forma d'acció no es pas negativa en sí mateixa, ans al contrari, necessària i enriquidora. Però és un fet constatable que d'ella se'n deriven unes problemàtiques, relacionades entre elles:
- Una desqualificació mútua entre els actors/es de l'àmbit sòcio-polític i de l'àmbit de crear i viure la Utopia en el present. Pels primers fer present la Utopia és considerat molt sovint com a sinònim d'escapisme de la realitat, i de manca de responsabilitat i de sacrifici. Per als segons, el treball sòcio-polític es reflex de manca de radicalitat i de voluntat de canvis profunds, comportant la reproducció, en el fons, dels mateixos esquemes, sense que res essencial pugui ser canviat.

A l'interior de cadascun d'aquests àmbits també es reprodueixen els enfrontaments i les desqualificacions.
- En el camp sòcio-polític hom ignora molt sovint aspectes paral.lels al propi centre d'interés, alhora que se cerca que aquest esdevingui el centre d'interés per a tothom: feministes sense sensibilitat ecològica, ecologistes reproductors de pràctiques i d'esquemes masclistes i dominadors, pacifistes acrítics amb el sistema industrialista, ecologistes estatalistes... Això comporta alhora una desconnexió d'activitats i d'accions, i un malgastament mutu d'energies.
- En el camp utopista, és molt corrent l'enfrontament entre una visió que posa l'accent en el canvi personal i la que ho fa en el col.lectiu comunitari. A més s'observa també una tendència a considerar el centre d'interés propi (espiritual, econòmic, ecològic...) com el més important també per a la resta de les persones i els col.lectius.

Considero, en definitiva, que es produeix una absència de diàleg i una incomprensió mútua, fruit de visions sectàries i excloents. Certament que no sempre és així, ja que hi

ha mostres esperançadores que cerquen de trencar aquests marcs estrets de visió i de concepció.
Val la pena de recordar que aquests enfrontaments i ignoràncies no són del tot nous, sinó que recorden en certa manera d'altres existents a la història. Com a proper a nosaltres en el temps i en l'espai, cal assenyalar el de l'anarquisme espanyol, que a principis de segle, i fins a la Guerra Civil, s'anà estructurant essencialment en dues pràctiques diferenciades:
- Anarcosindicalisme, el qual propugnava essencialment la lluita sòcio-política a través dels sindicats com el camí vers la societat llibertària.
- El Comunisme Llibertari, que proposava la creació de Comunes Llibertàries, bàsicament rurals, per tal de començar a instaurar una societat llibertària(4).

3- BASES PER UN DIÀLEG D'ESTRATÈGIES.

Considero del tot essencial la superació d'aquests problemes assenyalats, per tal de que les accions sorgides de la constel.lació ecologista-alternativa, avancin amb més fluïdesa vers l'objectiu comú. Les bases mínimes necessàries, al meu entendre, per a fer-ho possible, serien:
- Tot i optar per unes visions i accions concretes (individuals o col.lectives), acceptar-ne la seva parcialitat i insuficiència.
- Respectar i assumir la validesa de les visions i accions alienes a un mateix, personalment o com a grup, tot i no compartir-les ni comprendre-les del tot. Assumpció que no exclou, tot al contrari, la crítica.
- Comprendre, en definitiva, que una realitat hipercomplexa com l'actual, precisa, més que d'exclusivismes, d'una diversitat d'accions i de concepcions, que facilitin i possibilitin una participació activa del màxim espectre del cos social.
I que no s'entengui que això es una proposta encaminada a acceptar-ho tot, ja que hi ha uns mínims irrenunciables que cal tenir clars. Però com diem en la nostra llengua, "això ja són figues d'un altre paner"; que també un dia ens haurem de menjar.

Notes:
(1)- Prenc la denominació "Constel.lació ecològica-alternativa" de l'amic Xavier Garcia, que l'empra en el seu llibre Supervivència 2000. Ed.Pòrtic, Barcelona 1983
(2)- Per ampliar informació respecte a la gènesi de part d'aquests grups i associacions, vegi's GARCIA, X. op. cit.
(3)- Interessant l'aportació de BAHRO, R. a l'epíleg d'un recull de diferents articles seus, fet per en Juan Gutierrez, anomenat Cambio de Sentido, Ed. HOAC, Madrid 1986.
(4)-Bona documentació al respecte al llibre de PANIAGUA, X. Anarquismo i Sociedad Libertaria, Barcelona, Ed. Crítica.

Agustí Nicolau: Oficialment geògraf. Membre d'Enllaç i actualment "ambaixador" per dos mesos al Quebec (Centre Interculturele Moucharin-Montreal)

IDENTITAT CULTURAL I DES-ENVOLUPAMENT; TRADICIÓ I MODERNITAT (1)

Ananda W.P. Guruge

Us presentem la primera part d'un interessant treball que la representant permanent de Sri Lanka a la UNESCO, va realizar el proppassat mes de maig del 1988 a la Taula Rodona: DIMENSIONS SÒCIO-CULTURALS DE LA INTERDEPENDÈNCIA NORD-SUD, organitzada a Milà per l'Instituto de Cooperazione Económica Internazionale. Aquest text ha estat traduït de la publicació IFDA DOSSIER núm 68, novembre-desembre 1988.

En el context de la interacció intel.lectual entre el món industrialitzat i el Tercer Món (anomenat diàleg Nord-Sud), a cada un dels elements d'aquestes expressions, *identitat cultural i desenvolupament* , *i tradició i modernitat* s'atribueixen connotacions i definicions força divergents. En resulta, en el pla conceptual, un conflicte que a més d'impedir que ambdues parts es comprenguin mútuament, té ben sovint l'efecte negatiu d'engendrar malentesos greus, desconfiança i desil.lusions.

Aquesta situació és deguda essencialment a dos factors: (a) la *sensació* vaga però tanmateix marcada de que els dos elements de cada una de les expressions són antitètics; (b) la idea de que els països rics tenen tendència, no sols a privilegiar el segon, sinó també a desvirtuar el primer, considerat com l'obstacle per a la realització del segon. A aquestes dues maneres de pensar hi està lligat intrínsecament un judici subjectiu de valors, eixit del context històric i de la realitat sòcio-econòmica que envolten l'individu, el grup o la nació afectats. El conflicte sorgeix quan una de les parts intenta imposar les seves concepcions a l'altra, amb el que hom es troba abocat a la ruptura del diàleg.

El conflicte no es manifesta sempre explícitament com a agressivitat verbal i escrita. Però està constantment present, fent pesar una amenaça latent sobre les trobades d'intel.lectuals i de professionals, en particular, quan es tracta d'elaborar una política nacional en els camps de l'educació, la cultura o la ciència i tècnica, o bé de formular un projecte de desenvolupament en els països no industrialitzats, especialment els més pobres. El fet que el país receptor, per política o per pragmatisme, cregui convenient de mostrar submissió o deferència vers el país proveïdor no sempre significa que les divergències intel.lectuals siguin aplanades, o que el beneficiari s'hagi deixat convèncer.

Mentres la relació Nord-Sud segueixi essent la d'un donant amb el seu beneficiari - evocant la imatge penosa d'un dispensador altiu inclinant-se vers la mà dòcilment parada del pidolaire- no podrà haver-hi un veritable diàleg entre les dues parts. Aquest text intenta analitzar algunes experiències personals en el camp de la cooperació internacional amb l'objectiu de discernir, amb la màxima precissió possible, l'origen de les deformacions de pensament més freqüents i de presentar algunes propostes que facilitin un diàleg més autèntic i eficaç. I, perquè sigui fructífer, aquest diàleg haurà d'anar més enllà del sentit i les definicions dels termes i abordar les qüestions de fons, en el

marc d'un esquema conceptual elaborat de comú acord tot basant-se en la unitat de punts de vista i el desig de reeixir.

El desenvolupament - una amenaça per a la identitat cultural?

He explicat sovint a agents de la UNESCO recentment reclutats, en "briefings" sobre el seu paper de consellers tècnics internacionals, dues històries que havia sentit abans i de les quals, d'altra banda, encara no he pogut esbrinar l'origen. La primera és la d'una llagosta enviada com a conseller de desenvolupament al país dels escarbats. Ja al moment de l'aterratge, l'expert sabia com solucionar el problema de subdesenvolupament dels escarbats: *Totes les vostres dificultats,* deia,*venen d'una única i mateixa causa: haurieu de saltar en comptes d'arrossegar-vos.* La segona història és la d'un mico compassiu i generòs que veu un peix lluitant contra el corrent d'un riu en plena crescuda. Amb gran esforç i exposant la seva vida, s'inclina damunt el riu penjan-se d'una branca amb una sola mà i, no sense grans dificultats, treu el peix de l'aigua. Però aquest no sembla apreciar graire el salvament.

La moral d'aquestes faules és clara: donat que cada entorn és específic, una solució vàlida per a un és totalment inaplicable per a un altre. Aquest missatge és difícilment acceptat per aquells que, d'una banda, estan convençuts de llur competència i eficàcia en el pla tècnic, i, d'altra banda, pensen que els homes tenen a tot arreu les mateixes característiques. Creuen, de bona fe, que la pobresa, la ignorància, la malnutrició, la malaltia, etc, poden ésser eliminades per mitjans idèntics. Sovint no he pogut fer altra cosa què dir als novells: discutim de les nostres experiències recíproques quan hagueu passat uns anys sobre el terreny.

Dues o tres vegades a l'any, i això durant sis anys, he hagut de recomanar als meus col.legues (originaris en la majoria dels casos del Nord) destinats al Sud que conservessin l'esperit obert i que lluitessin contra el descoratjament si trobavem barreres insuperables per a aplicar llurs solucions tècnicament perfectes. El que els sorprenia, tot sovint, era que el mot desenvolupament no tingués a tot arreu el mateix sentit. Segons les definicions, abans en voga, dels manuals, el desenvolupament fóra "creixement més canvi" i suposaria plans ambiciosos que permetrien resoldre tots els problemes mitjançant un creixement de la renda per càpita, de la renda nacional bruta, o bé del producte interior, i anar acompanyat d'un canvi, suscitat per reformes socials i noves actituds. Una sola cosa era necessària: disposar d'una quantitat suficient d'economistes i sociòlegs estrangers per decidir les opcions nacionals fins que els autòctons haguessin adquirit l'estat d'esperit desitjat, és a dir orientat cap al desenvolupament, la competició, l'agressivitat i l'obligació dels resultats. És inútil dir que aquests idealistes ben pensants (o més aviat tecnòcrates) tornen de la seva missió queixant-se amargament de l'autosatisfacció contemplativa dels habitants, de la indecisió, de la corrupció, del nepotisme i d'altres defectes. En quant a saber quina és, en aquestes assercions, la part real i al que cal atribuir al xoc

cultural sofert per l'expert, estem reduïts a les conjetures.

Els països que reben aquests tecnòcrates entusiastes no n'estan pas menys decebuts. Retreuen als experts la seva manca de paciència, els seus prejudicis i estretesa de mires, així com llur ignorància i menyspreu de les necessitats i aspiracions de la població local. En la mesura en que la decissió de rebre consellers depen d'ells, els països del Sud que han tingut una experiència dolenta en aquest aspecte rebutgent acceptar-ne de nou, o bé prefereixen adreçar-se per l'assistència tècnica a països de situació més propera a la seva. Les estadístiques mostren que el Nord ha perdut en tres decenis gran part del seu prestigi com a font de consellers tècnics per al Sud. No és casualitat que, cada vegada més sovint, els països del Tercer Món cerquin consellers als països de la mateixa regió. En la meva opinió, és tan lamentable per al Nord com per al Sud, perquè les possibilitats de bescanvis internacionals d'experiències i d'enriquiment mutu minven constantment per aquest fet.

L'anàlisi d'aquesta situació permet mesurar fins a quin punt la identitat cultural ha estat considerada incongruent. Hom ha criticat amb força, verbalment o per escrit, certs trets culturals del Tercer Món, com a perjudicials per al desenvolupament. Una gran religió, que ha influït en el curs de la història de tot un continent, ha estat qualificada sense embuts de *pes mort per al desenvolupament*. El mateix tipus de crítica ha estat adreçat a les polítiques favorables a l'adopció de llengües nacionals com a vehicle de l'administració i l'educació, fins i tot contra la preferència pel vestit nacional i els usos tradicionals.

Aquells que tenen presa per veure el món sencer fós en un sol motlle, amb el conjunt de les desigualtats corretgides i tots els avantatges de la tècnica moderna repartits equitativament, estan en el seu dret d'irritarse contra els obstacles que les diferències culturals, traduïdes en actituds i aspiracions, posen en el camí que segueixen per aconseguir el seu objectiu. Però els suposats beneficiaris d'aquest ràpid desenvolupament cap a un món uniformitzat poden tenir altres prioritats. Si accepten de bon grat alentir-ne el ritme o fer marrada, cal que ens preguntem per què. Potser prefereixen preservar i promoure altres aspectes de la vida, l'entorn, certes normes o valors, més que cercar un creixement econòmic ràpid acompanyat de canvis socials, morals, polítics i altres?

Reivindicar la pròpia identitat cultural ha estat sempre la reacció política deliberada de tot grup humà, gran o petit, amenaçat d'extinció i de subordinació. En canvi, un grup que se sent segur, un país la sobirania o la independència del qual no són en perill, no sent gaire la necessitat de reforçar la unificació cultural o de proclamar la seva diferència. Fins i tot en l'època contemporània, la reivindicació de la identitat cultural ha estat sempre més forta en cas d'acumulació nacional o regional, de desplaçaments de poblacions o d'adopció de valors i característiques culturals estrangeres per una part del grup.

El que uneix les col.lectivitats en lluita per la independència política, econòmica o cultural en les circumstàncies esmentades, és tota una sèrie d'elements culturals que van des de la llengua (que té el més alt grau d'inflamabilitat) fins a la religió o, més exactament, a certes sectes o denominacions religioses particulars (que poden generar formes igualment periloses de fanatisme).

Reivindicar la identitat cultural suposa necessàriament que hom cregui en la superioritat del propi patrimoni cultural, amb els seus valors i normes, i que hom rebutgi el dels altres -en particular el dels adversaris- que és considerat inferior. M'he adonat, estudiant el moviments de renovació nacionalista de diversos països d'Àsia, que la reivindicació de la identitat cultural en tant que instrument polític de la lluita per a la independència està destinada a produir dos efectes:

a)- inspirar un sentiment d'orgull del patrimoni nacional tot destacant, mercès a recerques literàries, històriques i arqueològiques, les grans realitzacions del passat en els camps de l'art, l'arquitectura, la religió, la filosofia, la llengua i la literatura.

b)- provocar una repulsió envers la cultura

dels mestres estrangers i dels seus sequaços locals, caricaturitzant constantment i ridiculitzant-ne deliberadament la forma de vida i les actituds. En aquesta maniobra, que constitueix un acte de guerra oberta -encara que no violenta-, hom considera que tots els mitjans són bons.

L'ensenyament que voldria treure d'aquestes observacions és que la reivindicació de la identitat cultural constitueix l'expressió natural i legítima d'un grup en perill de desaparició o amenaçat de dependència a causa d'una competència massa desigual. Aleshores, és l'únic mitjà per a la defensa i supervivència d'aquest grup i cal veure-hi, no un producte de la insularitat o d'una estretor de mires, sinó una manifestació d'una profunda inquietud.

Tot i que el colonialisme pertany, per dir-ho així, al passat, quatre fenòmens continuen fent pesar una feixuga amenaça sobre la sobirania i la independència sòcio-econòmica dels països del Sud:

a)- un estat de dependència econòmica persistent a causa d'una explotació sistemàtica per part dels països rics, als quals serveixen de proveïdors de matèries primeres barates i d'eixida lucrativa per als productes acabats del Nord (seguint un sistema que empobreix encara més els països pobres, tot enriquint els rics).

b)- una tendència creixent a considerar la informació, els coneixements i la destresa com *productes* que cal comprar molt cars, el que, per manca de mitjans financers, priva els països pobres dels avantatges dels progrés científic i tècnic.

c)- l'hemorràgia de les competències, que fa perdre als països pobres l'èlite de llur mà d'obra, la formació de la qual ha representat inversions enormes.

d)- l'impacte dels mitjans de comunicació que, centrats principalment en els entreteniments, difonen essencialment material estranger molt allunyat dels valors culturals nacionals.

Si, a causa d'aquests factors, especialment els dos darrers, els països afectats temen seriosament de veure una sensació d'alienació apoderar-se de la població, sobretot dels joves, convé fer el necessari per calmar aquestes temences. En aquest context, caldrà considerar amb esperit constructiu i comprensió els conceptes elaborats pel Sud, en particular els d'autoresponsabilitat i de desenvolupament endògen.

Fins a quin punt els experts del Nord són capaços d'acceptar la idea de que el *desenvolupament* ha de ser un procés modest i progressiu, que permeti atenuar lentament, i després eliminar eventualment, la fam, la malnutrició, la malaltia, la ignorància, l'explotació i les desigualtats socials? Quina importància estan disposats a concedir al millorament de la qualitat material de la vida per a les masses, en comptes d'encoratjar un creixement econòmic ràpid, afavoridor de l'aparició d'algunes illes de rics privilegiats, els quals s'apoderen dels mitjans de producció? En quina mesura voldrien admetre que els pobles dotats d'un ric patrimoni cultural, incloent filosofies de la vida famoses des de fa segles, prefereixen salvaguardar llurs normes i valors, encara que sigui a costa de grans sacrificis en el camp del confort material?

Les necessitats i aspiracions dels diferents pobles del Sud mereixen d'ésser estudiats atentament i exhaustiva. Només llavors hom podrà trobar normes i formes de desenvolupament acceptables per les dues parts. Mentres tant, es facilitaria considerablement la confiança recíprroca i la col.laboració si hom no demanés als escarbats la proesa impossible de saltar com les llagostes, i si hom no tregués els peixos de l'aigua amb la idea estrafolària de salvar-los.

EN LA CONTINUACIÓ:

Desenvolupament=modernitzacio=occidentalització: una falsa ecuació.

Condicions per un diàleg útil

Ananda W.P. Guruge

LA VOLUNTAT DE VÈNCER

Maria Àngels Duran

Fa molts anys que la dona lluita, en qualitat d'ésser humà, perquè la seva condició femenina no esdevingui un motiu de discriminació. Els primers antecedents d'aquesta lluita, els trobem amb les "amazones", dones que dins de les societats primitives es revelaren per no estar d'acord amb la divisió sexual del treball, que havia fet l'home. Des d'aquells temps a la Revolució Francesa la dona va lluitar més o menys sola i sense organització.

Ara fa dos-cents anys que les dones amb el naixement de les idees de la Il.lustració i de la Revolució Francesa, (1789), es varen organitzar per primera vegada de forma col.lectiva, per a qüestionar i lluitar contra el rol-status que l'home, a través de la història, li havia assignat dins de la societat. No es d'estranyar doncs, que a partir d'aquesta data, comencin a publicar-se llibres, escrits, articles... crear-se institucions per a "vetllar" per la situació de la dona. La lluita havia començat a ésser col.lectiva.

Durant el 1848, a Seneca Fills (EE.UU.),se celebrà la Primera Convenció vers els drets de la dona americana... Durant la segona meitat del segle XIX s'aconsegueix, per primera vegada, l'entrada de la dona com a universitària a la Universitat de Londres.

Aquesta lluita generalitzada de la dona, ha portat a un coneixement de la nostra situació i de la nostra protesta arreu del món. I ha estat la nostra protesta la que ha fet que els governants s'adonessin de la nostra situació i el perill que la mateixa comportava per a un estat que s'anomena democràtic. Aquesta ha estat una de les raons de la creixent preocupació per crear organismes d'àmbit nacional i internacional, de fer declaracions pragmàtiques vers els drets de les dones i començar a legislar amb criteris més racionals, reconeixent d'aquesta manera les desigualtats jurídiques existents. Exemples de tot el que s'acaba de dir els tenim amb la Declaració Universal dels Drets Humans (1948), el Tractat de Roma (1957), la Cimera de París (1972), i la recent celebració a nivell mundial del Decenni de la Dona (México 1975-Nairobi 1985). El mes de juliol del 1985 es va celebrar a Nairobi la conferència de clausura del decenni, la situació social de la dona, a nivell polític, cientific, tecnològic i religiós no havia pas avançat gaire, malgrat que els governs ja havien començat a fer canvis legislatius per a anar reconeixent la seva igualtat jurídica. Sí però que podem dir que el 90% dels estats membres de l'O.N.U. estan dotats de mecanismes especials per a promoure els drets de la dona. El 50% d'aquests mecanismes s'han creat a partir del 1975.

No només l'O.N.U. "treballa" per la dona, la C.E.E. a Europa, institucions públiques i privades..., tothom té quelcom a fer per la dona. Però, per desgràcia la igualtat jurídica que tant es busca i serveix per a justificar l'actitud de les organitzacions governamentals o no, no és pas la igualtat davant la nostra vida quotidiana. El motiu de lluita després de tants anys, en essència continua essent el mateix: el reconeixement real de la nostra dignitat d'éssers humans.

Des de l'any 1978 , a l'estat espanyol es proclama la igualtat jurídica dels éssers humans, prescindint del seu sexe (art. 14). La legislació posterior s'ha inspirat en aquest principi de no discriminació legal, però poc té a veure la teoria jurídica amb l'aplicació del dret, en el present cas. Per què? Doncs, perquè sota la llei s'amaga tota una concepció filosòfica de la idea de dona que s'ha anat forjant a través de la història, i els rols homes-dones standaritzats, sobreviuen d'una manera immutable. De vegades, ha estat la mateixa dona que ha fet o fa encara, de vehicle transmissor d'aquests rols, contribuint a llur perpetuació. I junt a aquest fet li hem d'afegir que la nostra societat no és

capaç de practicar els principis en els quals diu es recolza. Quan un país té la necessitat d'organitzar jornades sobre la dona, promoure debats, crear institucions de tota mena, (parlamentàries, governamentals, municipals, privades, nacionals o internacionals) que "vetllin pels drets de la dona", quan a un país la marginació o discriminació femenina continua essent un tema judicial, un tema per a conferències, articles, manifestacions... quan la dona, malgrat el pas dels anys manté postures de lluita i de reivindicació, és obvi que en aquest país no s'ha arribat encara a un nivell d'humanitat, progrés, desenvolupament jurídic, social i cultural suficients per a començar a pensar que vivim en un país just i assimilable a la idea que tenim de democràcia. Potser val la pena posar alguns exemples de tot el que s'acaba de dir, analitzant algunes esferes de la nostra societat actual:

- En l'àmbit del dret penal ens trobem, que encara a nivell legal teòric hi ha discriminacions per raó de sexe. El codi parla d' homes i de dones, no d'éssers humans. Així, ens trobem amb discriminacions sexistes per motius religiosos, concedint-se una sèrie de privilegis a clergues i eclesiàstics, vulnerant els articles 14-16 de la Constitució (arts.40, 381, 366 del codi penal).. Com a nota aclaratòria es pot dir que eclesiàstic és relatiu a clergue. Clergue el qui ha rebut els ordes sagrats, tot segons el Diccionari de Pompeu Fabra. També ens trobem en el citat codi amb discriminacions sexistes per raons socials (problema dels rols assumits que he comentat abans). Per exemple es protegeix a la mare que per ocultar la seva "deshonra" mata al fill acabat de nèixer...(art.410); en sentit similar hi ha d'altres conductes (art. 414). També val la pena comentar que hi ha uns delictes que només poden cometre els homes funcionaris que abusin contra la honestedad de les dones (art.383, 384). Aquesta conducta té molta importància que estigui tipificada en el codi penal... perquè demostra una vegada més la nostra societat i la seva filosofia social. A més, les relacions laborals amb tercers actualment estan inbuides d'aquestes conductes i les dones en patim les conseqüències... L'article 429 del nostre codi parla de la violació d'una dona... mai d'un home... però el cas greu es que el nostre diccionari de la llengua quan defineix el verb violar... infringir, diu *violar una dona... fruir d'una dona per la força...* i els altres éssers humans, no poden ser fruïts per la força?... El codi penal encara avui, i sembla que no li afectarà pas la reforma tal com no li han afectat reformes anteriors (ex. 1983), té el Títol IX dedicat

als delictes contra la honestetat... quan el bé protegit no és pas aquest valor més o menys moral, sinó la dignitat de la persona, la seva llibertat. Ja per concloure amb aquest àmbit del dret penal, només indicar que aquest cos legal inclús protegeix la dona i la seva bona fe (art. 497). És evident que en el present la llei penal encara continua essent un instrument d'opressió en mans d'un grup polític masculí dominant i, no és pas un mitjà de garanties que fa possible l'exercici de les llibertats de les persones, declarades en la Constitució.

Mentrestant, encara hem de pensar en aquelles paraules que un dia va dir Joan Salvat Papasseit: *Aquest país continuarà essent salvatge mentre les dones continuin tenint la seva honra entre les cames.*

- La dona encara no forma part de l'esfera política-pública. El discurs ideològic de divisió d'esferes encara funciona, per això "és normal" que l'home participi en la política i en l'àmbit productiu públic i, la dona resti en l'àmbit privat i domèstic. Encara avui s'assigna a la dona les coses del cos i dels sentiments, però no la intel.ligència de les coses públiques. Així, les dones que representem el 52% de la població mundial no participem directament de les decisions ni nacionals ni internacionals, però en canvi n'assumim les seves conseqüències. Un món bisexual avui en el camp biològic, s'ha convertit en unisexual en la res pública.

Sempre que les dones pensem en política, la primera pregunta que ens fem és si realment la qüestió femenina es pot analitzar només des d'una prespectiva d'esquerres. En la realitat política sempre trobem que on hi ha més dones treballant políticament és en partits d'esquerres. O potser haurem de lluitar políticament creant partits polítics propis?

- La dona dins l'àmbit religiós. Tot i que oficialment els catalans no som confessionals, la religió catòlica té molta tradició, àdhuc en certs moments imposició. Per això potser val la pena pensar en aquest àmbit.

Dins el camp religiós hem de recordar potser el Gènesi, cap. 25 ver. 33, quan es diu que:"de la dona va venir el primer pecat i és per ella que morim tots", per entendre la filosofia reinant i la nostra situació. René Laurentin, teòleg francès actual, reconeix, però, "la minoria d'edat de la dona dins de l'Església i la situació de subordinació que tenim".

Encara tenen plena força aquelles dites populars que diuen: *Les dones poblen les esglèsies, els homes les controlen. La dona ha estat sempre una bona amiga de la religió, però la religió mai ha estat amiga de la dona.*

- També trobem una forta desigualtat social en el procés de formació de la personalitat de l'infant, quan comença a aprendre pautes de conducte i hàbits. Encara que avui en dia hi ha molts pares conscients, l'entron que envolta l'infant és sexista. Aquest, aprèn i veu que hi ha rols femenis i masculins molt marcats socialment, aprèn que la dona és un objecte publicitari, que l'aspecte físic de la dona és fonamental... que hi ha una doble moral familiar i social... Per què encara avui a la Universitat hi ha carreres on la dona hi arriva molt poc, o per què quantes fan carreres sobre història de la dona, l'home no hi arriva?

- La dona, en el camp del treball, se la valora per la seva amabilitat, tendresa, depèn del càrrec, inclús es valora el seu atractiu físic... poques vegades és valorada per la seva capacitat i professionalitat. Tot això què comporta? Que els homes ocupin càrrecs de responsabilitat dins el món laboral i que les dones continuin essent subordinades. Una dona que sigui capaç de desenvolupar una feina de responsabilitat ho ha de demostrar prèviament i llavors automàticament començarà a tenir atributs masculins. Exemple: dura, intransigent, executiva... i els atributs femenins aniran desapareixent... Les dones que es dediquen a la política pateixen les mateixes conseqüències... Dins aquest món laboral, que gairebé avui trobem normal, hi hem d'afegir les conductes de "acosamiento sexual"(paraula que es podria traduir com empaitament sexual) que els" jefes" tenen amb les dones que l'envolten, normalment en nivells de subordinació.

La C.E.E. va realitzar fa poc un informe on diu que hi ha un nombre molt elevat de dones empaitades sexualment pels seus caps

i, que aquesta conducta provoca en les seves víctimes no només efectes laborals nefastos perquè normalment es veuen obligades a deixar la feina, sinó també greus efectes psicològics. El Parlament Europeu a l'any 1984 es va manifestar respecte a aquest tema i va demanar als països integrants de la C.E.E. que omplissin el buit legislatiu que hi havia, i que encara hi ha en molts països, a fi de penalitzar o regular aquestes situacions. Tanmateix aquí no s'ha fet res.

Davant tot aquest entorn que ens envolta, que es molt més extents però per raons de contingut s'ha limitat el seu comentari, on sembla que les dones hem d'acceptar i limitar-nos a compartir un poder masculí marcat pels indicadors d'agressivitat, antagonisme, devaluació ideològica tant a nivell legal, com institucional, social... hi ha una pregunta obligada: què podem fer com a dones que estem integrades en aquesta societat com a éssers humans que som?

La lluita col.lectiva, també ha donat força a les mateixes dones, però ara ens manca la manera de traduir en realitat social l'experiència, el saber i el voler ésser dones. No n'hi ha prou amb les reformes legislatives que es van fent.No n'hi ha prou en crear organismes de tota mena, governamentals o no, que vetllin pels nostres drets, perquè és necessari que les persones que fan les lleis i dirigeixen els organismes, entenguin el fet femení i puguin intervenir activament i constructiva en la nostra societat. La lluita de la dona s'ha de desenvolupar des de la perspectiva de transformació social, lluita que a la vegada qüestioni totes les maneres de poder establert tant sobre nosaltres mateixes com també sobre el nostre poble. Només així evitarem les actituds conscients i insconscients que atribueixen a la dona un paper secundari dins de la societat, obstaculitzant la seva igualtat d'oportunitats.

Per a poder aconseguir el que s'acaba de dir, és necessari que les dones coneguem la nostra història per a entendre millor la nostra situació actual i així pendre consciència de la nostra dimensió individual, social i cultural; del nostre propi valor, de la nostra personalitat. Hem de tenir un estil propi de comportament i fer-ho consistent en el temps, perquè influeixi en la majoria i sigui agent de canvi social. Però per conmençar a fer tot el que es diu aquí, és necessari que nosaltres mateixes deixem d'atribuir-nos una sèrie de característiques psicològiques i temperamentals que els homes ens han fet creure i nosaltres hem assumit (segons Jung hi ha un arquetipus femení en l'home caracteritzat per a la tendresa, sensibilitat, afectivitat, bellesa...) i descobrir nosaltres mateixes les nostres característiques. Llavors podrem dir sense vergonya que el racional és compatible amb l'emocional, i trencarem amb el rol sexista existent, així com amb els estereotipus que ens han imposat. Si ens qüestionem "les nostres" característiques vàlides fins avui, immediatament ens qüestionarem el principi d'autoritat masculina, descobrint la utilització d'aquesta suposada autoridad, la necessitat o no de la mateixa i qui se la pot atribuir. Si som capaces d'aconseguir tot això, trencarem amb el món mecanicista i dualista que ens han inculcat, acabarem amb les pautes ideològiques que ens han fet assumir, acabrem amb l'economia intel.lectual adaptativa que ens han establert i que cada dia ens exigeixen més els que ens governen, utilitzant mecanismes de tota mena... i així generarem noves lògiques i amb la nostra llibertat de pensament trobarem els trets adequats per a definir la nostra identitat. Perquè hem de recordar que *l'homo simbolicus*, com diu Worf, reacciona més davant la idea d'una cosa que davant la mateixa cosa, essent ell mateix, diu ,qui fa significant la realitat. Per tant, modificant el nostre entron ideològic, modificarem la nostra realitat social.

Hem de tenir la voluntat de vèncer i esdevenir éssers humans amb plenitud, sinó haurem de dir que Eiximenis tenia raó quan afrimava que: *Entre l'home i la dona no hi pot haver concòrdia.*

Maria Àngels Duran: Advocada i col.laboradora d'ENLLAÇ.

CONVERSA AMB EN MODEST REIXACH

Un dels projectes més ambiciosos que hem endegat a ENLLAÇ ha estat el CENTRE PERMANENT DE CULTURA POPULAR, i aquest ha estat possible, entre d'altres raons, gràcies a l'ajut econòmic i moral d'entitats, particulars i organismes.
Una d'aquestes entitats que més ens ha recolzat i a la que sentim un profund agraïment, ha estat la FUNDACIÓ SERVEIS DE CULTURA POPULAR.
Doncs bé, avui us oferim una entrevista amb el seu director en MODEST REIXACH. I ho fem amb la satisfacció que suposa el donar a conèixer un treball ben fet i una més que millor trajectòria professional.

És una tarda de primavera quan ens trobem amb en Modest Reixach. I ho fem a la seu de la Fundació Serveis de Cultura Popular, un edifici de la dreta de l'eixample barceloní, al qual se li ha rentat la cara i reestructurat l'interior.
Modest Reixach va nèixer a Vic, el 1931, on va iniciar els seus estudis, si bé ben aviat va anar cap a Roma on es licencià en teologia per passar tot seguit a la Universitat de Lovaina on prengué contacte amb el camp que més li ha interessat: les ciències socials. *Això ha marcat molt fortament la meva vida en el sentit de descobrir el camp de les ciències socials, tant en l'aspecte teòric com sobretot en les seves múltiples aplicacions pràctiques. D'alguna manera això m'ha portat a orientar la meva vida.*
No és una persona que es concreti únicament i exclusiva en l'aspecte teòric/investigatiu i educacional de les ciències socials, *ja que sempre he necessitat fer coses, en el sentit que no soc un teòric només, sinó que vull implicar-me en els processos socials que d'alguna manera estudio.*
Principalment es defineix com a sòcio-lingüista, apassionat de l'estudi de la llengua i de la societat però alhora conscient que pertany a una comunitat concreta, Catalunya. Aquesta consciència l'ha portat a una actitud de promoció, difusió i enfortiment de la llengua catalana.
La seva trajectòria social ve de lluny. Ja en l'etapa del franquisme va desenvolupar una tasca d'animació cultural en sectors de la població treballadora i de la pagesia.
Possiblement sigui la Fundació Serveis de Cultura Popular la realitat que actualment més l'absorbeix. *La Fundació vol ser una eina més al servei d'aquest país. Va nèixer com a instrument no condicionat per cap ideologia concreta, ni política, ni religiosa, ni econòmica, i vol treballar al servei d'aquest país i al servei de la seva cultura.*
Es va fundar el 1977 i s'ha d'entendre el concepte Serveis de Cultura Popular no en el seu aspecte folklòric, obviament sense excloure'l, sinó que la preocupació de la Fundació ja des del seu inici va estar centrada en la difusió cultural, *és a dir, la cultura al servei del poble més que no pas un aspecte concret com és la cultura tradicional*, ja que aquesta ocupa una part petita de les seves activitats.
Es proposen la difusió de la cultura entre el poble, especialment entre els sectors tinguts per poc cultes, tenint una gran preocupació per aquelles capes de la població que no han tingut un accés fàcil a la cultura. Tanmateix *no vol ser una difusió paternalista de la cultura sinó que vol ser un facilitar, un obrir camins i un potenciar un ressò de les inquie-*

tuds i iniciatives que tenen moltes persones i/o entitats que no disposen d'una plataforma perquè puguin ser fàcilment conegudes.
En tot el que es refereix a la Fundació, en Modest Reixach fa especial esment en que *no ens dediquem a la cultura acadèmica, ni universitària, ni a la gent més culta, sinó que ens adreçem a aquelles persones que no tenen una cultura acadèmica però que no per això deixen de tenir unes necessitats culturals concretes les quals s'han d'atendre, i idees que val la pena recolzar.*
És en aquest sentit que la seva tasca està més orientada a potenciar les iniciatives que donar ells mateixos cultura, potenciant i fomentant el que tota aquella persona que tingui inquietud cultural trobi ajut, una plataforma per a poder-les realitzar.
D'altra banda en aquest país vam veure que la llengua estava pràcticament marginada del món de l'ensenyament, que aquest món necessitava llibres, imatge,...i que quan es podia trobar només estava en castellà.
És aleshores que es veu la necessitat de crear un departament especialitzat en audiovisuals. Hi ho és per dos motius. El primer com a medi d'aixecar el nivell de l'ensenyament, i el segon, com a canal de suport per a la difusió de la llengua catalana en aquest món concret.
Un altre departament de la Fundació és el de joventut i barris. Aquest vol detectar necessitats i afanys culturals i els vol donar suport amb una clara conciència de la precària situació en què es troba la població de l'extraradi de Barcelona, gent que necessita arrelar-se, estructurar la seva convivència... *i tot això s'estructura de moltes maneres i entre d'altres amb activitats culturals.*
Amb aquesta iniciativa es vol connectar i recolzar als agents culturals, veritables dinamitzadors i no únicament amb un suport econòmic, sinó també amb orientació, assessorament... abarcant iniciatives tant a nivell local i concret com d'àmbit general i global de PP.CC.
Actualment Modest Reixach és el seu director. Hi ha un patronat que aprova les línies d'acció i les propostes de treball que són presentades pel director. Hi ha sis persones treballant si bé atès el tipus especialitzat i puntual de força treballs que endeguen (videos...) hi ha un grup força ampli de col.laboradors externs i temporals.
Jurídicament, la Fundació té personalitat pròpia,tanmateix comparteix l'edifici amb una altra fundació, la Jaume Bofill. La relació d'ambdues entitats és d'agermanament i

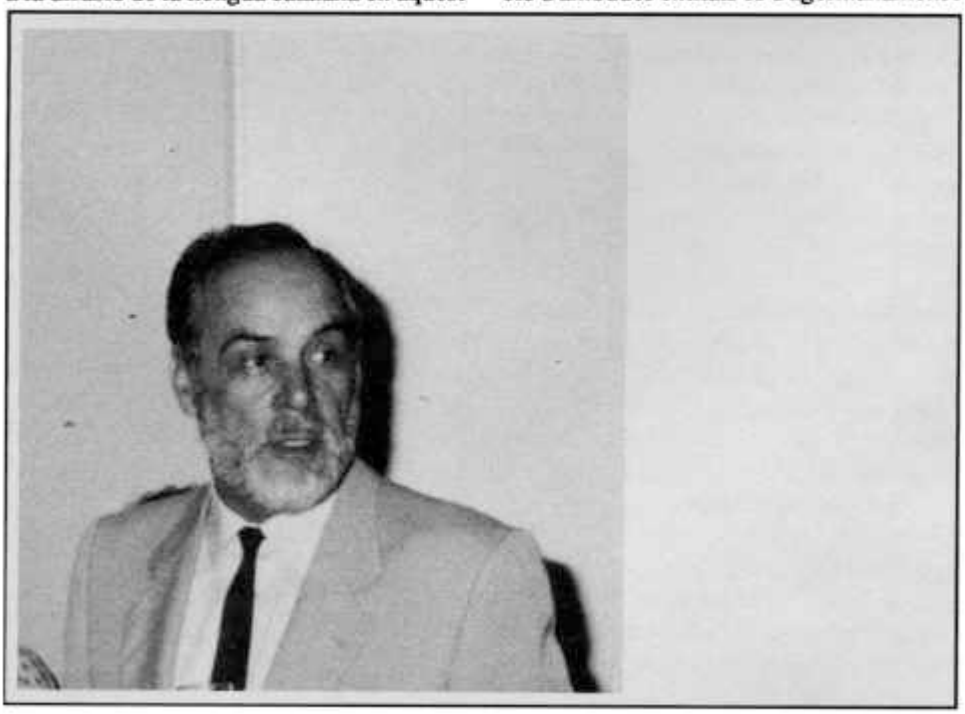

de mutua col.laboració, havent-hi a la pràctica una delimitació de les tasques per tal de racionalitzar més els recursos. També són membres de l'associació de fundacions A.D.I.F.U.C.A.ja des del seu inici.

Hi ha també, un altre aspecte de la Fundació que és bàsic i molt important: l'edició de llibres. *A part del video, ens va semblar que una altra forma d'influir i de donar elements a la nostra comunitat, era editar llibres. I va ser aleshores que varem començar la col.lecció que se'n diu de Cultura Popular*. En aquesta col.lecció hi són publicats treballs que, o bé són encarregats directament per la Fundació, o bé que aquesta hi ha col.laborat o subvencionat perquè són temes que s'adiuen amb la finalitat que s'han proposat.

Darrerament han publicat el més important: El calendari de Festes de Catalunya, Andorra i la Franja.

La Fundació ja tenia la idea des del seu inici, perquè considerava que les festes són un dels elements més importants del nostre patrimoni cultural.

Arran d'una sèrie de programes radiofònics, i concretament d'un d'ells que tractava sobre les festes populars, del qual se'n van fer diverses edicions, es van realitzar tota una sèrie d'intents i de projectes, però tanmateix *la cosa es va anar allargant fins que va arribar el 1er. Congrès de Cultura Tradicional i Popular, i aquest li va donar un impuls molt fort en aquesta preocupació que ja teniem inicialment però que va quedar molt més explicitada i plantejada, possiblement amb més seriositat.*

Una de les conclusions del Congrès va ser confeccionar precisament aquest calendari. En aquest sentit la Fundació va assumir la tasca de fer-lo i en Modest Reixach es va responsabilitzar de la seva coordinació, aglutinant una sèrie de persones que havien participat en l'Àmbit de les Festes Tradicionals de l'esmentat Congrès.

En aquest calendari el que voliem nosaltres era seguir una tradició que hi ha en aquest país pel que fa a l'estudi de les festes, però al mateix temps també esmenar alguns dels defectes que havia tingut aquesta tradició i sobretot actualitzar aquest calendari, que

SERVEIS DE CULTURA POPULAR
fundació cultural

més o menys ja existia, però el que no estava era gaire complet.

Fullejant aquest treball hom se n'anadona de la seriositat metodològica i de recerca. *El criteri que ens ha servit ha estat no posar res que no hàgim pogut comprovar, però posar tot allò que sigui possible posar-hi.*

Si us fixeu, després de cada fitxa hi ha una bibliografia i al final quasi bé sempre hi ha una sigla que diu i.p. que vol dir informació personal.

A la introducció d'aquest treball es parla que inicialment estava previst fer-lo d'àmbit dels PP.CC. però tanmateix de moment s'ha editat una part, la corresponent a Catalunya, Andorra i la Franja. *Aquest és un petit "fracàs", no se si es pot dir ben bé així, però la nostra intenció inicial era fer un calendari de tots els PP.CC., això ens feia molta il.lusió. Ara bé ha resultat tant llarg que vam veure que si esperavem a publicar-lo complert potser no es publicaria mai. Tot i així, pensem fer quelcom per tal que alguna institució dels altres Països Catalans faci el seu propi calendari.*

Darrerament hi ha un aspecte de la cultura que cada cop es fa més present i adquireix una major importància: la incidència del món empresarial. Dit d'una altra manera: l'esponsorització.

Em sembla bé, donada la situació d'economia capitalista en què ens trobem. Ara bé, em fa l'efecte que hem de ser conscients, que això té uns límits, en el sentit que les empreses es dedicaran a aquelles coses que els poden donar més lluïment, però que hi haurà molts altres aspectes de l'activitat cultural als quals les empreses no es dedicaran perquè no fan cap propaganda, cap publicitat.

D'altra banda hi ha un fenomen que em preocupa i és que em sembla que tal com van les coses l'administració pública, tant l'estatal, com l'autonòmica, com la municipal intenten atreure el màxim possible d'empreses pels seus propis projectes, projectes que essent fins i tot molt interessants tenen un aspecte polític que com a mínim els fa a vegades una mica dubtosos.

L'associacionisme per un cantó, la política institucional per un altre i les fundacions que d'alguna manera estan al mig... *Nosaltres en aquesta nomenclatura actual no ens hi acabem de trobar. No trobem el nostre lloc perquè sembla que en aquest país només hi hagi coses públiques i coses privades. Les coses públiques són per definició aquelles que no busquen el seu propi bé, cosa que no sempre es veritat... i les coses privades serien aquelles que només es preocupen pel seu propi bé individual, cosa que tampoc és veritat. Aleshores, dins d'aquesta terminologia estreta nosaltres no ens hi trobem, com no s'hi troben la majoria d'associacions, perquè som entitats amb una activitat social, pel bé social no pas pel bé privat... Creiem que no queda prou en relleu el nostre caràcter de dedicació pública.*

No volem acabar, però, aquesta entrevista sense parlar, només sigui per sobre, de la situació actual de la cultura catalana.

Catalunya no acaba de trobar el camí de recuperar-se ella mateixa, en la seva pròpia identitat la qual cosa vol dir en la seva pròpia cultura, llengua i en la dimensió més autènticament social. En el fons, i aquí sí que entro en una experiència personal, jo sóc una de les moltes persones que està decebuda de la marxa que fa Catalunya d'ençà que té una certa autonomia. Tots ens fèiem moltes il.lusions que si mai els catalans ens podiem administrar una mica, ho fariem molt més bé, i ara descobrim que per desgràcia no ho hem fet tant bé com pensàvem que ho fariem, per tant no ens hem de fer tantes il.lusions i ser molt més crítics amb nosaltres mateixos.

Jaume Sobrevals
Joan-Ramon Gordo

MANUEL DE PEDROLO
Cròniques d'una ocupació
Ed. La Llar del Llibre
Col.lecció Nova Terra Núm 98
Barcelona, març del 1989, 146 pàgines

Des del diari Avui i de manera quinzenal, Manuel de Pedrolo va escriure durant el 1988 un seguit d'articles, els quals ara han estat agrupats i editats en forma de llibre. El títol és prou explícit com per entendre que aquests textes denuncien allò que els nostres polítics no ignoren, però que tanmateix s'estimen més silenciar: la situació colonial de la nostra terra.
Per l'autor, la condició humana és sempre una font d'exploració, i sent com a narrador que té un compromís, l'obligació d'encarar als seus lectors amb problemes vius i dolorosos, tant de tipus personal, com social i polític... els quals l'obliguin a reflexionar. Ens ho ha dit a través d'alguna de les poques entrevistes que ha concedit i sobretot a través de la seva obra literària. No creu en una literatura narrativa que no comprometi ni a l'autor ni al lector.
Manuel de Pedrolo va nèixer a l'Aranyó l'any 1918. Té més de cent títols publicats i ocupa un lloc destacat dins del panorama de la nostra literatura. El 1979 va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

FUNDACIÓ SERVEIS DE CULTURA POPULAR
Calendari de festes de Catalunya, Andorra i la Franja
Editorial Altafulla
Col.lecció Cultura Popular núm 6
Barcelona, febrer del 1989, 627 pàgines.

Dins d'aquest mateix VIA FORA!, us oferim una entrevista amb en Modest Reixach, coordinador del llibre que ara us presentem. Al fer una anàlisi d'aquesta obra volem destacar dos aspectes principals:
El primer i possiblement el que "menys importància" se li pugui donar, són les setanta primeres pàgines. Es tracta d'una sèrie de treballs sobre diferents vessants de la festa. Així es parla del calendari, dels cicles festius, de la diferent tipologia de les festes, per acabar amb el seu marc i contingut. Aquesta primera part és bàsica per entendre la segona -el calendari pròpiament dit-, constituint una aportació teòrica molt important.
El segon aspecte és el rigor metodològic emprat en la recerca i en la confirmació de les festes. Els autors tenien conciència que en general faltava rigor metodològic en molts dels treballs editats fins aleshores. Per aquest motiu tots els actes descrits són rigurosament documentats, explicitant la referència tant escrita com personal.

40

ANYS

EL CONSELL D'EUROPA

Dia d'Europa 5 de maig de 1989

UNA DIMENSIÓ HUMANA

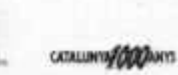

EDITORIAL

3 EL CALENDAI FESTIU COM A EXCUSA3 3

I..

4 SIMPLIFICACIÓ FISCAL. Agustí Chalaux 4

CADA TERRA FA SA GUERRA

5 ACCIÓ ECOLOGISTA-AGRÓ 9

REUS, PARÍS, LONDRES

10 AMÈRICA LLATINA: UNA ACCIÓ CONJUNTA EN DEFENSA DELS RIUS 11
12 L'ASSOCIACIÓ PER LA BANCA SOCIAL I ECOLÒGICA 17

SOTA LA PLOMA

18 PER UN DIÀLEG D'ESTRATÈGIES. Agustí Nicolau 21

ALTRAMENT

22 IDENTIFICACIÓ CULTURAL I DESENVOLUPAMENT; TRADICIÓ I MODERNITAT.(1). Amanda W. P. Guruge 25
26 LA VOLUNTAT DE VÈNCER. Maria Àngels Duran 29

A LA INTEMPÈRIE

30 CONVERSA AMB EN MODEST REIXACH 33

RELLIGATS

34 CALENDARI DE FESTES DE CATALUNYA, ANDORRA I LA FRANJA 34
CRÒNIQUES D'UNA OCUPACIÓ. Manuel de Pedrolo